PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2023/695

od 27. ožujka 2023.

o utvrđivanju formata izvješća o stanju i trendovima vrsta divljih ptica na temelju članka 12. Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (Direktiva o pticama)

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2023) 1889)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

Uzimajući u obzir Direktivu 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica ([1]), a posebno njezin članak 12. stavak 1. drugi podstavak,

budući da:

(1) Člankom 12. stavkom 1. Direktive 2009/147/EZ od država članica zahtijeva se da svakih šest godina Komisiji dostave izvješće o provedbi mjera poduzetih na temelju te direktive i glavnim učincima tih mjera.

(2) To izvješće posebno mora sadržavati informacije o stanju i trendovima vrsta divljih ptica koje su zaštićene Direktivom 2009/147/EZ, prijetnjama i pritiscima kojima su izložene, poduzetim mjerama za njihovo očuvanje te doprinosu mreže posebnih zaštićenih područja ostvarenju ciljeva utvrđenih člankom 2. te direktive.

(3) Format tog izvješća mora biti u skladu s formatom izvješća iz članka 17. stavka 1. Direktive Vijeća 92/43/EEZ ([2]).

(4) Popratna dokumentacija kojom bi se olakšala dosljedna upotreba formata za izvješćivanje u cijeloj Uniji, uključujući popise oznaka, tehničke smjernice i formate podatkovnih datoteka za prijenos informacija, dostupna je državama članicama na internetskom referentnom portalu za izvješćivanje na temelju članka 12. koji održava Europska agencija za okoliš.

(5) Mjere predviđene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem Odbora za prilagođavanje tehničkom i znanstvenom napretku koji je uspostavljen na temelju članka 16. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Format za izvješćivanje na temelju članka 12. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ utvrđen je u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. ožujka 2023.

Za Komisiju
Virginijus SINKEVIČIUS
Član Komisije

([1]) SL L 20, 26.1.2010., str. 7.
([2]) Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

PRILOG

FORMAT ZA IZVJEŠĆIVANJE NA TEMELJU ČLANKA 12. DIREKTIVE 2009/147/EZ (DIREKTIVA O PTICAMA)

Format za izvješćivanje na temelju članka 12. sastoji se od dva glavna dijela:

— dio A – Format za opće izvješćivanje u kojem se daje pregled informacija o provedbi i općim mjerama poduzetima na temelju Direktive 2009/147/EZ,

— dio B – Format za izvješćivanje o stanju i trendovima vrsta ptica, uključujući informacije o pritiscima, mjerama očuvanja i pokrivenosti posebnim zaštićenim područjima.

Format izvješća ispunjava se u skladu s uputama iz napomena s objašnjenjima. Dodatne smjernice dostupne su na internetu, na referentnom portalu za izvješćivanje na temelju članka 12.

Glavni odjeljci formata za izvješćivanje na temelju članka 12.

Dio A – format općeg izvješća	Ovaj je odjeljak potrebno ispuniti jednom tako da se obuhvati država članica u cjelini.
1. Glavna postignuća u okviru Direktive 2009/147/EZ	
2. Opći izvori informacija o provedbi Direktive 2009/147/EZ	
3. Istraživanja i djelatnosti potrebni kao temelj za zaštitu populacija ptica, upravljanje njima i njihovo održivo korištenje (članak 10. Direktive 2009/147/EZ)	
4. Strane vrste ptica (članak 11. Direktive 2009/147/EZ)	
Dio B – format izvješća o stanju i trendovima vrsta ptica	Ovaj je odjeljak potrebno ispuniti za sve relevantne vrste ptica države članice u skladu sa smjernicama iz napomena s objašnjenjima i relevantnim kontrolnim popisima na referentnom portalu za izvješćivanje na temelju članka 12.
1. Informacije o vrstama	
2. Sezona	
3. Veličina populacije	
4. Trend populacije	
5. Karta rasprostranjenosti razmnožavanja i veličina tog područja	
6. Trend rasprostranjenosti razmnožavanja	
7. Glavni pritisci i prijetnje	
8. Mjere očuvanja	
9. Pokrivenost mrežom Natura 2000 (posebna zaštićena područja/područja posebne zaštite)	
10. Napredak u radu na međunarodnim akcijskim planovima za vrste, planovima upravljanja i sažetim izjavama o upravljanju	
11. Informacije koje se odnose na vrste iz Priloga II. Direktivi 2009/147/EZ	

DIO A – OBRAZAC OPĆEG IZVJEŠĆA

Država članica	*Upotrijebite oznaku u skladu s popisom na referentnom portalu.*

1 **Glavna postignuća u okviru Direktive 2009/147/EZ**

Slobodan tekst

— Glavno postignuće

Ukratko opišite glavna postignuća u okviru Direktive 2009/147/EZ tijekom izvještajnog razdoblja, posebno u pogledu mreže posebnih zaštićenih područja.

— Uspješan primjer

Ako je dostupan, ukratko opišite barem jedan uspješan primjer. Može se odnositi na bilo koju vrstu divljih ptica koja pokazuje stvarno poboljšanje tijekom izvještajnog razdoblja, tj. rastući kratkoročni trend populacije (razmnožavanje ili prezimljavanje) neovisno o dugoročnom trendu ili stabilan/promjenjiv kratkoročni trend populacije u kontekstu dugoročnog silaznog trenda.
Opisana poboljšanja trebala bi se temeljiti na mjerama očuvanja i odnositi na trenutačno izvještajno razdoblje, ali mogu uključivati i mjere koje su započete ranije.

Ako država članica želi dostaviti dodatnu dokumentaciju uz dokumentaciju koja se zahtijeva u ovom formatu, navedite je kao priloge zajedno s njihovim nazivima datoteka na kraju ovog odjeljka za slobodan tekst i učitajte relevantne datoteke u mehanizam izvješćivanja Europske agencije za okoliš (EEA) zajedno s preostalim dijelom izvješća. Ako je moguće, dostavite prijevod na engleski jezik.

1.1.	**Tekst na nacionalnom jeziku**	*najviše dvije do tri stranice*
1.2.	**Prijevod na engleski jezik** *nije obvezno*	
1.3.	**Ime, oznaka i sezona za vrstu/podvrstu iz uspješnog primjera**	a) *oznaka i naziv vrste ptica* b) *sezona*

2 **Opći izvori informacija o provedbi Direktive 2009/147/EZ**

Navedite poveznicu na internetsku adresu/adrese nacionalnih izvora informacija na kojima se mogu pronaći tražene informacije ili objasnite kako pristupiti tim informacijama.

2.1.	**Opće informacije o Direktivi 2009/147/EZ**	*URL/tekst*
2.2.	**Informacije o mreži Natura 2000 (posebna zaštićena područja/područja posebne zaštite)**	*URL/tekst*
2.3.	**Sustavi praćenja (članak 4. stavak 1. i članak 10. Direktive 2009/147/EZ)**	*URL/tekst*
2.4.	**Zaštita vrsta (članci od 5. do 8. Direktive 2009/147/EZ)**	*URL/tekst*
2.5.	**Prenošenje Direktive (pravni tekstovi)**	*URL/tekst*

3 **Istraživanja i djelatnosti potrebni kao temelj za zaštitu populacija ptica, upravljanje njima i njihovo održivo korištenje (članak 10. Direktive 2009/147/EZ)**

Navedite najnovije aktivnosti u nastavku. Dodatne informacije relevantne za provedbu članka 10. mogu se navesti u odjeljku 1. (glavna postignuća) u obliku slobodnog teksta.

3.1. **Nacionalni atlas ptica**	
3.1.1. **Naslov**	
3.1.2. **Godina objave**	
3.1.3. **Poveznica na internetske stranice i/ili bibliografska upućivanja**	*URL/tekst*
3.2. **Nacionalni pregled praćenja ptica** *Ponovite polja od 3.2.1. do 3.2.3. ako je objavljeno više od jednog pregleda.*	
3.2.1. **Naslov ili slično uz kratak opis**	*obuhvaćene vrste, glavni rezultati itd.*
3.2.2. **Godina objave**	
3.2.3. **Poveznica na internetske stranice i/ili bibliografska upućivanja**	*URL/tekst*
3.3. **Nacionalni crveni popis ptica**	
3.3.1. **Naslov**	
3.3.2. **Godina objave**	
3.3.3. **Poveznica na internetske stranice i/ili bibliografska upućivanja**	*URL/tekst*
3.4. Ostale publikacije od interesa za cijeli EU (npr. nacionalni pregled mjera za ugrožene vrste) *Ponovite polja od 3.4.1. do 3.4.3. ako je objavljeno više od jedne publikacije; najviše 10 publikacija.*	
3.4.1. **Naslov ili slično uz kratak opis**	*obuhvaćene vrste, glavni rezultati itd.*
3.4.2. **Godina objave**	
3.4.3. **Poveznica na internetske stranice i/ili bibliografska upućivanja**	*URL/tekst*

4 **Strane vrste ptica (članak 11. Direktive 2009/147/EZ)**

Izvješće o vrstama ptica koje prirodno ne obitavaju u divljini na europskom državnom području država članica, a koje su unesene tijekom izvještajnog razdoblja. Prema potrebi ponovite polja od 4.1. do 4.5. za svaku vrstu o kojoj se izvješćuje.

4.1. **Znanstveni naziv vrste**	
4.2. **Podvrsta ili zasebna populacija**	*prema potrebi*
4.3. **Glavni sadržaj pravne odluke o unošenju**	*slobodan tekst; uključiti obrazloženje, broj jedinki i trajanje odobrenja*
4.4. **Savjetovanje s Komisijom**	*datum*
4.5. **Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije, kao dopuna podacima koji se traže u poljima od 4.1. do 4.4.* *slobodan tekst*

DIO B – OBRAZAC IZVJEŠĆA O STANJU I TRENDOVIMA ZA VRSTE PTICA

1 **Informacije o vrstama**	
1.1. **Država članica**	*Upotrijebite oznaku u skladu s popisom na referentnom portalu.*
1.2. **Oznaka vrste**	*Odaberite oznaku iz kontrolnog popisa za vrste ptica na referentnom portalu.*
1.3. **Oznaka EURING**	*Odaberite oznaku iz kontrolnog popisa za vrste ptica na referentnom portalu.*
1.4. **Znanstveni naziv vrste**	*Odaberite vrstu iz kontrolnog popisa za vrste ptica na referentnom portalu.*
1.5. **Populacija podvrste ili zasebna populacija**	*Prema potrebi odaberite zasebnu populaciju (prema kontrolnom popisu za vrste ptica na referentnom portalu).*
1.6. **Alternativni znanstveni naziv vrste** *nije obvezno*	*znanstveni naziv koji se upotrebljava na nacionalnoj razini, ako se razlikuje od 1.4.*
1.7. **Uobičajeni naziv** *nije obvezno*	*naziv vrste na nacionalnom jeziku*

2 **Sezona**	
2.1. **Sezona**	*Odaberite sezonu u kojoj su prikupljeni podaci o kojima izvješćujete: razmnožavanje/zima/seoba (kako je utvrđeno u kontrolnom popisu za vrste ptica).*
2.2. **Prvo izvješćivanje**	*Navedite je li ovo prvi krug izvješćivanja za tu vrstu (osim situacija koje uključuju promjenu naziva ili oznake vrste između izvještajnih razdoblja).* ☐ *DA* ☐ *NE*
2.3. **Dodatne informacije**	*Navedite prirodu prvog izvješćivanja. Ostale dodatne informacije nisu obvezne.*

3 **Veličina populacije**		
3.1. **Godina ili razdoblje**	*godina ili razdoblje u kojem je posljednji put utvrđena veličina populacije*	
3.2. **Veličina populacije**	a) **jedinica**	*parovi koji se mogu razmnožavati/jedinke/ostalo (prema kontrolnom popisu vrsta ptica na referentnom portalu)*
	b) **najmanje**	*broj (neobrađeni, tj. nezaokruženi); navesti interval (b, c) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (d).*
	c) **najviše**	*broj (neobrađeni, tj. nezaokruženi); navesti interval (b, c) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (d)*
	d) **najbolja pojedinačna vrijednost**	*broj (neobrađeni, tj. nezaokruženi); navesti interval (b, c) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (d)*
3.3. **Vrsta procjene**	*najbolja procjena/višegodišnja srednja vrijednost/95-postotni interval pouzdanosti/minimalna veličina populacije*	
3.4. **Veličina populacije – primijenjena metoda**	*Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*	
3.5. **Izvori**	*Navedite bibliografska upućivanja, poveznicu na internetske stranice, podatke za kontakt stručnjaka itd.* *slobodan tekst*	

3.6. **Promjene i razlozi za promjenu (od prethodnog izvješća)**	*Je li došlo do promjene između izvještajnih razdoblja? Ako je odgovor potvrdan, može se odabrati više od jedne opcije od b) do f):* a) *ne, nema promjene* b) *da, zbog stvarne promjene* c) *da, zbog boljih saznanja/točnijih podataka* d) *da, zbog primjene druge metode* e) *da, ali priroda promjene nije poznata* f) *da, iz drugih razloga*
	Do promjene je uglavnom došlo zbog (odaberite jedan od razloga navedenih u nastavku): a) *stvarne promjene* b) *boljih saznanja ili točnijih podataka* c) *primjene druge metode* d) *nije poznato* e) *drugih razloga*
3.7. **Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije, kao dopuna podacima koji se traže u poljima od 3.1. do 3.6.* *slobodan tekst*

4 **Trend populacije**		
4.1. **Kratkoročni trend (posljednjih 12 godina)**		
4.1.1. **Razdoblje kratkoročnog trenda**	*pomični dvanaestogodišnji vremenski okvir ili razdoblje koje mu je najbliže, npr. za izvještajno razdoblje 2019.–2024. to je razdoblje 2013.–2024.*	
4.1.2. **Smjer kratkoročnog trenda**	*Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *stabilan* b) *varira* c) *pokazuje porast* d) *pokazuje opadanje* e) *neizvjesno* f) *nije poznato*	
4.1.3. **Stopa kratkoročnog trenda**	a) **najmanje**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 4.1.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
	b) **najviše**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 4.1.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c).*
	c) **najbolja pojedinačna vrijednost**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 4.1.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c).*
4.1.4. **Kratkoročni trend – primijenjena metoda**	*Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*	
4.1.5. **Izvori**	*Navedite bibliografska upućivanja, poveznicu. na internetske stranice, podatke za kontakt stručnjaka itd.* *slobodan tekst*	
4.2. **Dugoročni trend(otprilike od 1980.)**		
4.2.1. **Razdoblje dugoročnog trenda**	*Razdoblje od oko 1980. do kraja izvještajnog razdoblja*	
4.2.2. **Smjer dugoročnog trenda**	*Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *stabilan* b) *varira* c) *pokazuje porast* d) *pokazuje opadanje* e) *neizvjesno* f) *nije poznato*	

4.2.3. **Stopa dugoročnog trenda**	a) **najmanje**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 4.2.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
	b) **najviše**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 4.2.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
	c) **najbolja pojedinačna vrijednost**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 4.2.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
4.2.4. **Dugoročni trend – primijenjena metoda**	*Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*	
4.2.5. **Izvori**	*Navedite bibliografska upućivanja, poveznicu na internetske stranice, podatke za kontakt stručnjaka itd.* *slobodan tekst*	
4.3. **Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije, kao dopuna podacima koji se traže u odjeljcima 4.1. i 4.2.* *slobodan tekst*	

5 **Karta rasprostranjenosti razmnožavanja i veličina tog područja**	
5.1. **Osjetljive vrste**	*Dostavljene prostorne informacije odnose se na vrstu (ili populaciju podvrste) koju treba smatrati „osjetljivom”.* ☐ *DA* ☐ *NE*
5.2. **Godina ili razdoblje**	*godina ili razdoblje u kojem je posljednji put utvrđena rasprostranjenost razmnožavanja*
5.3. **Karta rasprostranjenosti razmnožavanja**	*Dostavite kartu zajedno s relevantnim metapodacima u skladu s tehničkim specifikacijama iz napomena s objašnjenjima. Standard za prisutnost vrste jest mrežno polje veličine 10×10 km u sustavu ETRS 89, u projekciji LAEA-e (EPSG:3035).*
5.4. **Veličina područja razmnožavanja**	*ukupna površina područja razmnožavanja u* km^2
5.5. **Rasprostranjenost razmnožavanja – primijenjena metoda**	*Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*
5.6. **Dodatne karte** *nije obvezno*	*Država članica može dostaviti dodatnu kartu koja odstupa od standardne dokumentacije iz polja 5.3. i/ili kartu areala.*
5.7. **Izvori**	*Navedite bibliografska upućivanja, poveznicu na internetske stranice, podatke za kontakt stručnjaka itd.*
5.8. **Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije, kao dopuna podacima koji se traže u poljima od 5.1. do 5.7.* *slobodan tekst*

6 **Trend rasprostranjenosti razmnožavanja**		
6.1. **Kratkoročni trend (posljednjih 12 godina)**		
6.1.1. **Razdoblje kratkoročnog trenda**	*pomični dvanaestogodišnji vremenski okvir ili razdoblje koje mu je najbliže, npr. za izvještajno razdoblje 2019.–2024. to je razdoblje 2013.–2024.*	
6.1.2. **Smjer kratkoročnog trenda**	*Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *stabilan* b) *varira* c) *pokazuje porast* d) *pokazuje opadanje* e) *neizvjesno* f) *nije poznato*	
6.1.3. **Stopa kratkoročnog trenda**	a) **najmanje**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 6.1.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
	b) **najviše**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 6.1.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
	c) **najbolja pojedinačna vrijednost**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 6.1.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
6.1.4. **Kratkoročni trend primijenjena metoda**	*Odaberite jednu od sljedećih metoda:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*	
6.1.5. **Izvori**	*Navedite bibliografska upućivanja, poveznicu na internetske stranice, podatke za kontakt stručnjaka itd.* *slobodan tekst*	
6.2. **Dugoročni trend (otprilike od 1980.)**		
6.2.1. **Razdoblje dugoročnog trenda**	*razdoblje od oko 1980. do kraja izvještajnog razdoblja*	
6.2.2. **Smjer dugoročnog trenda**	*Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *stabilan* b) *varira* c) *pokazuje porast* d) *pokazuje opadanje* e) *neizvjesno* f) *nije poznato*	
6.2.3. **Stopa dugoročnog trenda**	a) **najmanje**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 6.2.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
	b) **najviše**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 6.2.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (c)*
	c) **najbolja pojedinačna vrijednost**	*postotna promjena tijekom razdoblja navedenog u polju 6.2.1.; navesti interval (a, b) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost(c)*
6.2.4. **Dugoročni trend primijenjena metoda**	*Odaberite jednu od sljedećih metoda:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*	

6.2.5. **Izvori**	*Navedite bibliografska upućivanja, poveznicu na internetske stranice, podatke za kontakt stručnjaka itd.* *slobodan tekst*
6.3. **Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije kojima se dopunjuju podaci koji se traže u odjeljcima 6.1. i 6.2.* *slobodan tekst*

7 **Glavni pritisci i prijetnje**	
7.1. **Obilježja pritisaka**	
a) **Pritisak**	*Navedite najviše 20 pritisaka s pomoću popisa oznaka na referentnom portalu i ispunite točke od b) do g) za svaki od tih pritisaka.*
b) **Razdoblje**	☐ *u prošlosti, ali sada tih pritisaka nema zbog mjera* ☐ *pritisci su prisutni sada* ☐ *pritisci su prisutni sada, a vjerojatno i u budućnosti* ☐ *samo u budućnosti*
c) **Opseg (udio pogođene populacije)**	*Ispunite za „pritisci su prisutni sada" i „pritisci su prisutni sada, a vjerojatno i u budućnosti":* ☐ *cijela > 90 %* ☐ *većina 50–90 %* ☐ *manji dio < 50 %*
d) **Utjecaj (na populaciju ili stanište vrste)**	*Ispunite za „pritisci su prisutni sada" i „pritisci su prisutni sada, a vjerojatno i u budućnosti":* ☐ *velik utjecaj* ☐ *srednji utjecaj* ☐ *mali utjecaj*
e) **Lokacija (na kojoj pritisak prvenstveno djeluje)**	☐ *unutar države članice* ☐ *drugdje u EU-u* ☐ *izvan EU-a* ☐ *unutar i izvan EU-a* ☐ *nije poznato*
f) **Invazivne strane vrste koje izazivaju zabrinutost u Uniji**	*Ispunite ako je odabran pritisak „invazivne strane vrste koje izazivaju zabrinutost u Uniji". Odaberite s relevantnog popisa vrsta (vidjeti referentni portal za izvješćivanje na temelju članka 12.).*
g) **Druge invazivne strane vrste** *nije obvezno*	*Ispuniti ako je odabran pritisak „druge invazivne strane vrste – osim vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji". Odaberite iz baze podataka EASIN (vidjeti referentni portal za izvješćivanje na temelju članka 12.).*
7.2. **Primijenjene metode** *nije obvezno*	*Odaberite jednu od sljedećih metoda:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*
7.3. **Izvori informacija** *nije obvezno*	*Ako su dostupni, navedite izvore informacija (URL, metapodaci) kojima se potkrepljuju dokazi o pritiscima.*
7.4. **Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije, kao dopuna podacima koji se traže u polju 7.1.* *slobodan tekst*

8 **Mjere očuvanja**	
8.1. **Stanje mjera**	*Jesu li mjere potrebne?* ☐ *DA* ☐ *NE* *Ako je odgovor potvrdan, navedite stanje mjera (odaberite samo jednu opciju):* a) *mjere su utvrđene, ali još nisu poduzete* b) *mjere su potrebne, ali ih nije moguće utvrditi* c) *poduzet je dio utvrđenih mjera* d) *poduzeta je većina/sve utvrđene mjere*
8.2. **Opseg poduzetih mjera**	*Ispunite ako je odabrano „c) poduzet je dio utvrđenih mjera" ili „d) poduzeta je većina/sve utvrđene mjere" (8.1.):* *Imaju li učinak na (odaberite samo jednu opciju)* a) *< 50 %* b) *50–90 % ili* c) *> 90 %* *populacije?*
8.3. **Glavna svrha poduzetih mjera**	A. *Navedite glavnu svrhu/svrhe poduzetih mjera:* a) *održavati trenutačnu rasprostranjenost, populaciju i/ili stanište vrste* b) *proširiti trenutačnu rasprostranjenost vrste* c) *povećati veličinu populacije i/ili poboljšati dinamiku populacije (poboljšati uspješnost reprodukcije, smanjiti smrtnost, poboljšati dobnu/spolnu strukturu)* d) *obnoviti stanište vrste*
	B. *Ako je prethodno odabrano više od jedne opcije, ovdje navedite glavnu (primarnu) svrhu (tj. odaberite samo jednu opciju):* *održavati trenutačno stanje/proširiti areal/povećati i poboljšati populaciju/obnoviti stanište*
8.4. **Lokacija poduzimanja mjera**	*Navedite lokaciju poduzetih mjera (navesti samo jednu opciju):* a) *samo unutar mreže Natura 2000* b) *unutar i izvan mreže Natura 2000* c) *samo izvan mreže Natura 2000*
8.5. **Odgovor na mjere** *(kad mjere počinju neutralizirati pritisak/pritiske i proizvoditi pozitivne učinke)*	*Navedite vremenski okvir odgovora na mjere (s obzirom na glavnu svrhu navedenu u polju 8.3.) – (navesti samo jednu opciju):* a) *kratkoročni odgovor (u tekućem izvještajnom razdoblju, npr. 2019.–2024.)* b) *srednjoročni odgovor (unutar sljedeća dva izvještajna razdoblja, npr. 2025.–2036.)* c) *dugoročni odgovor (npr. nakon 2036.)*
8.6. **Popis glavnih mjera očuvanja**	*Navedite najviše 20 mjera s pomoću popisa oznaka iz referentnog portala za izvješćivanje na temelju članka 12.*
8.7. **Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije, kao dopuna podacima koji se traže u poljima od 8.1. do 8.6. slobodan tekst*

9 **Pokrivenost mrežom Natura 2000 (posebna zaštićena područja/područja posebne zaštite)**		
Izvješćuje se za sve vrste iz Priloga I. i vrste koje nisu obuhvaćene Prilogom I. Direktivi 2009/147/EZ i čija prisutnost zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja (potrebno je upotrijebiti kontrolni popis za vrste ptica na referentnom portalu).		
9.1. **Veličina populacije unutar mreže Natura 2000 (mreže posebno zaštićenih područja)** *(na nacionalnoj razini uključujući sva područja na kojima je vrsta prisutna)*	a) **jedinica**	*upotrijebiti istu jedinicu kao u polju 3.2.a)*
	b) **najmanje**	*broj (neobrađeni, tj. nezaokruženi); navesti interval (b, c) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (d)*
	c) **najviše**	*broj (neobrađeni, tj. nezaokruženi); navesti interval (b, c) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (d)*
	d) **najbolja pojedinačna vrijednost**	*broj (neobrađeni, tj. nezaokruženi); navesti interval (b, c) i/ili najbolju pojedinačnu vrijednost (d)*
9.2. **Vrsta procjene**	*najbolja procjena/višegodišnja srednja vrijednost/95-postotni interval pouzdanosti/ minimalna veličina populacije*	
9.3. **Veličina populacije unutar mreže – primijenjena metoda**	*Odaberite jednu od sljedećih metoda:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*	
9.4. **Smjer kratkoročnog trenda veličine populacije unutar mreže**	*Kratkoročni trend veličine populacije unutar mreže tijekom razdoblja navedenog u polju 4.1.1. Odaberite jedno od sljedećeg:* a) *stabilan* b) *varira* c) *pokazuje porast* d) *pokazuje opadanje* e) *neizvjesno* f) *nije poznato*	
9.5. **Kratkoročni trend veličine populacije unutar mreže primijenjena metoda**	*Odaberite jednu od sljedećih metoda:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*	
9.6. **Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije, kao dopuna podacima koji se traže u poljima od 9.1. do 9.5. slobodan tekst*	

10 **Napredak u radu na međunarodnim akcijskim planovima za vrste, planovima upravljanja i sažetim izjavama o upravljanju**	
Ispuniti na razini vrste/podvrste.	
10.1. **Vrsta međunarodnog plana**	*akcijski plan za vrstu/plan upravljanja/sažeta izjava o upravljanju (upotrijebiti popis vrsta koje imaju akcijski plan za vrstu/plan upravljanja/sažetu izjavu o upravljanju na referentnom portalu), (moguće je odabrati više planova)*
10.2. **Je li donesen nacionalni plan povezan s međunarodnim akcijskim planom za vrstu/plan upravljanja/sažeta izjava o upravljanju?**	☐ *DA* ☐ *NE*

10.3.	**Procjena djelotvornosti akcijskih planova za globalno ugrožene vrste**	*Navedite: stanje vrste na nacionalnoj razini (u pogledu brojeva i areala) (odaberite samo jednu opciju):* a) *napreduje prema cilju/ciljevima plana* b) *ostaje nepromijenjeno* c) *i dalje se pogoršava u odnosu na cilj/ciljeve plana*
10.4.	**Procjena djelotvornosti planova upravljanja za vrste koje se smiju loviti, a stanje im nije sigurno**	*Navedite: kakvo je stanje vrste na nacionalnoj razini (u pogledu brojeva i areala) (odaberite samo jednu opciju):* a) *poboljšava se* b) *ostaje nepromijenjeno* c) *i dalje se pogoršava*
10.5.	**Izvori dodatnih informacija**	*poveznice na internetske stranice (npr. za nacionalni plan), objavljena izvješća itd.* *slobodan tekst*

11 Informacije o vrstama iz Priloga II. Direktivi 2009/47/EZ

Ispuniti na razini vrste/podvrste.

11.1.	**Lovi li se vrsta u vašoj državi?**	*Lovi li se vrsta u vašoj državi?* ☐ *DA* ☐ *NE* *Ako je odgovor potvrdan, nastavite ispunjavati polja od 11.2. do 11.4.*						
11.2.	**Statistika lova**	*Dostavite nacionalne podatke o statistici lova za izvještajno razdoblje.*						
		a) **jedinica**	*jedinke*					
		b) **sezona** *(nije obvezno)*	*Navedite odnose li se te informacije na populaciju vrsta koje prezimljavaju ili selica (ako nije ispunjeno, pretpostavlja se da se populacije vrsta koje prezimljavaju i selica ne razlikuju).*					
		c) **Statistički podaci/brojevi (broj primjeraka)**	*Navedite statističke podatke po sezoni lova ili godini (ako se ne upotrebljava sezona) tijekom izvještajnog razdoblja.*					
			1. sezona/godina	*2. sezona/godina*	*3. sezona/godina*	*4. sezona/godina*	*5. sezona/godina*	*6. sezona/godina*
		najmanje *(neobrađeno, tj. nezaokruženo)*						
		najviše *(neobrađeno, tj. nezaokruženo)*						
		nije poznato						
11.3.	**Statistika lova – primijenjena metoda**	*Odaberite jednu od sljedećih metoda:* a) *praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena* b) *uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka* c) *uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima* d) *nedovoljni ili nedostupni podaci*						
11.4.	**Dodatne informacije** *nije obvezno*	*ostale relevantne informacije, kao dopuna podacima koji se traže u poljima od 11.1. do 11.3.* *slobodan tekst*						

Napomene s objašnjenjima

za ispunjavanje formata za izvješćivanje na temelju članka 12. Direktive 2009/147/EZ (Direktiva o pticama)

SADRŽAJ

Stranica

Uvod 33

DIO A FORMAT OPĆEG IZVJEŠĆA 34

Država članica 34

1. Glavna postignuća u okviru Direktive 2009/147/EZ 34

1.1. Tekst na nacionalnom jeziku 34

1.2. Prijevod na engleski jezik (nije obvezno) 35

1.3. Ime, oznaka i sezona za vrstu/podvrstu iz uspješnog primjera 35

2. Opći izvori informacija o provedbi Direktive 2009/147/EZ 35

2.1. Opće informacije o Direktivi 2009/147/EZ 35

2.2. Informacije o mreži Natura 2000 (posebna zaštićena područja/područja posebne zaštite) 35

2.3. Sustavi praćenja (članak 4. stavak 1. i članak 10. Direktive 2009/147/EZ) 35

2.4. Zaštita vrsta (članci od 5. do 8. Direktive 2009/147/EZ) 35

2.5. Prenošenje Direktive (pravni tekstovi) 35

3. Istraživanja i djelatnosti potrebni kao temelj za zaštitu populacija ptica, upravljanje njima i njihovo održivo korištenje (članak 10. Direktive 2009/147/EZ) 36

3.1. Nacionalni atlas ptica 36

3.2. Nacionalni pregled praćenja ptica 36

3.3. Nacionalni crveni popis ptica 36

3.4. Ostale publikacije od interesa za cijeli EU (npr. nacionalni pregled mjera za ugrožene vrste) 36

4. Strane vrste ptica (članak 11. Direktive 2009/147/EZ) 36

4.1. Znanstveni naziv vrste 36

4.2. Podvrsta ili zasebna populacija 36

4.3. Glavni sadržaj pravne odluke o unošenju 37

4.4. Savjetovanje s Komisijom 37

4.5. Dodatne informacije (nije obvezno) 37

DIO B FORMAT IZVJEŠĆA O STANJU I TRENDOVIMA VRSTA PTICA (ČLANAK 12. DIREKTIVE 2009/147/EZ) 37

Vrste o kojima se izvješćuje 37

Napomene s objašnjenjima za ispunjavanje formata izvješća o stanju i trendovima vrsta ptica 40

1. Informacije o vrstama 42

1.1. Država članica 42

1.2. Oznaka vrste 42

1.3. Oznaka EURING 42

1.4. Znanstveni naziv vrste 42

1.5. Populacije podvrsta 43

1.6. Alternativni znanstveni naziv vrste (nije obvezno) 43
1.7. Uobičajeni naziv (nije obvezno) 43
2. Sezona 43
2.1. Sezona 43
2.2. Prvo izvješćivanje 43
2.3. Dodatne informacije 43
3. Veličina populacije 43
3.1. Godina ili razdoblje 43
3.2. Veličina populacije 43
3.3. Vrsta procjene 44
3.4. Primijenjena metoda 45
3.5. Izvori 45
3.6. Promjena i razlog promjene (od prethodnog izvješća) 45
3.7. Dodatne informacije (nije obvezno) 46
4. Trend populacije 46
4.1. Kratkoročni trend (zadnjih 12 godina) 46
4.1.1. Razdoblje kratkoročnog trenda 46
4.1.2. Smjer kratkoročnog trenda 46
4.1.3. Stopa kratkoročnog trenda 47
4.1.4. Kratkoročni trend – primijenjena metoda 48
4.1.5. Izvori 48
4.2. Dugoročni trend (otprilike od 1980.) 48
4.2.1. Razdoblje dugoročnog trenda 48
4.2.2. Smjer dugoročnog trenda 48
4.2.3. Stopa dugoročnog trenda 49
4.2.4. Dugoročni trend – primijenjena metoda 49
4.2.5. Izvori 49
4.3. Dodatne informacije (nije obvezno) 49
5. Karta rasprostranjenosti razmnožavanja i veličina tog područja 49
5.1. Osjetljive vrste 49
5.2. Godina ili razdoblje 49
5.3. Karta rasprostranjenosti razmnožavanja 49
5.4. Veličina područja razmnožavanja 50
5.5. Primijenjena metoda 50
5.6. Dodatna karta (nije obvezno) 50
5.7. Izvori 51
5.8. Dodatne informacije (nije obvezno) 51
6. Trend rasprostranjenosti razmnožavanja 51
6.1. Kratkoročni trend (zadnjih 12 godina) 51
6.1.1. Razdoblje kratkoročnog trenda 51
6.1.2. Smjer kratkoročnog trenda 51

6.1.3. Stopa kratkoročnog trenda 51
6.1.4. Kratkoročni trend – primijenjena metoda 52
6.1.5. Izvori 52
6.2. Dugoročni trend (otprilike od 1980.) 52
6.2.1. Razdoblje dugoročnog trenda 52
6.2.2. Smjer dugoročnog trenda 53
6.2.3. Stopa dugoročnog trenda 53
6.2.4. Dugoročni trend – primijenjena metoda 53
6.2.5. Izvori 53
6.3. Dodatne informacije (nije obvezno) 53
7. Glavni pritisci i prijetnje 53
7.1. Karakterizacija pritisaka 54
7.2. Primijenjene metode (nije obvezno) 55
7.3. Izvori informacija (nije obvezno) 56
7.4. Dodatne informacije (nije obvezno) 56
8. Mjere očuvanja 56
8.1. Stanje mjera 56
8.2. Opseg poduzetih mjera 56
8.3. Glavna svrha poduzetih mjera 56
8.4. Lokacija mjera 57
8.5. Odgovor na mjere 57
8.6. Popis glavnih mjera očuvanja 57
8.7. Dodatne informacije (nije obvezno) 57
9. Pokrivenost mrežom Natura 2000 (posebna zaštićena područja/područja posebne zaštite) 57
9.1. Veličina populacije unutar mreže Natura 2000 (posebno zaštićeno područje) 58
9.2. Vrsta procjene 58
9.3. Veličina populacije unutar mreže – primijenjena metoda 58
9.4. Kratkoročni trend veličine populacije unutar mreže – smjer trenda 58
9.5. Kratkoročni trend veličine populacije unutar mreže – primijenjena metoda 59
9.6. Dodatne informacije (nije obvezno) 59
10. Napredak u radu na međunarodnim akcijskim planovima za vrste, planovima upravljanja i sažetim izjavama o upravljanju 59
10.1. Vrsta međunarodnog plana 59
10.2. Je li donesen nacionalni plan povezan s međunarodnim planovima (Akcijski plan za vrstu/plan upravljanja/sažeta izjava o upravljanju)? 60
10.3. Procjena djelotvornosti akcijskih planova za globalno ugrožene vrste 60
10.4. Procjena djelotvornosti planova upravljanja za vrste koje se smiju loviti, a nemaju sigurno stanje 60
10.5. Izvori dodatnih informacija 61

11. Informacije o vrstama iz Priloga II. (članak 7. Direktive 2009/147/EZ) 61
11.1. Lovi li se vrsta u vašoj državi? 61
11.2. Statistika lova 61
11.3. Statistika lova – primijenjena metoda 61
11.4. Dodatne informacije (nije obvezno) 61
Literatura 61

Uvod

Središnji element za provedbu i uspjeh Direktive 2009/147/EZ jest dobra informiranost o stanju i trendovima vrsta ptica na temelju članka 12. te direktive. Podaci i informacije potrebni su u strukturiranom i usporedivom formatu kako bi Komisija mogla prikupiti i analizirati podatke. Pravna osnova za navođenje podataka u strukturiranom formatu jest članak 12. stavak 1. drugi podstavak.

Ovaj dokument sadržava informacije i smjernice o tome kako ispuniti različita podatkovna polja formata izvješća na temelju članka 12. (dio A i dio B). Uglavnom se sastoji od opisa informacija o kojima se izvješćuje u svakom polju i osnovnih zahtjeva koje te informacije moraju ispunjavati.

Detaljniji opisi pojmova i metoda koji se odnose na informacije o kojima se izvješćuje navedeni su u smjernicama koje nisu dio ovog provedbenog akta. Nadalje, dodatna dokumentacija koja bi se trebala upotrijebiti za pravilno popunjavanje formata izvješća dostupna je na internetu, na referentnom portalu za izvješćivanje na temelju članka 12.

Referentni portal za izvješćivanje na temelju članka 12.

Referentni portal sadržava dokumentaciju koja se odnosi na informacije dostavljene u formatima izvješća na temelju članka 12. Direktive 2009/147/EZ.

Uključuje:

— format izvješća te napomene s objašnjenjima i smjernice,

— referentni materijal, npr. kontrolne popise za vrste ptica, popis pritisaka i prijetnji, popis mjera očuvanja i europske mreže (10 × 10 km ETRS) koje bi trebalo upotrebljavati za mapiranje rasprostranjenosti,

— primjere kojima se ilustriraju smjernice.

DIO A

FORMAT OPĆEG IZVJEŠĆA

Opće izvješće kratak je strukturirani format u kojem se sažeto prikazuju najvažnije činjenice i brojke o općoj provedbi Direktive 2009/147/EZ, uključujući poveznice na detaljnije izvore informacija.

Od svake države članice očekuje se da pripremi jedno opće izvješće koje obuhvaća cijelo europsko područje te države članice.

Unosi u polja za slobodan tekst mogu biti na svim službenim jezicima EU-a. Međutim, preporučuje se engleski jezik.

Sve internetske adrese u poljima za izvješćivanje trebalo bi navesti u punom obliku, uključujući početno „http://" odnosno „https://" ako postoji.

Država članica

Države članice trebale bi odabrati dvoslovnu oznaku za državu članicu iz norme ISO 3166 u skladu s popisom iz referentnog portala za izvješćivanje na temelju članka 12. Nemojte podnositi zasebna opća izvješća za podnacionalne jedinice.

1. **Glavna postignuća u okviru Direktive 2009/147/EZ**

U ovom se odjeljku navode informacije o glavnim postignućima u okviru Direktive 2009/147/EZ, uključujući mrežu posebnih zaštićenih područja, u državi članici tijekom izvještajnog razdoblja. Informacije bi prvenstveno trebalo navesti na nacionalnom jeziku (polje 1.1.), uz prijevod na engleski jezik ako je moguće (neobvezno polje 1.2.).

1.1. **Tekst na nacionalnom jeziku**

Glavna postignuća:

Ukratko opišite glavna postignuća u okviru Direktive o pticama tijekom izvještajnog razdoblja, s posebnim osvrtom na mrežu posebnih zaštićenih područja. To može uključivati, na primjer:

— dokazane koristi za razne vrste,

— iskustva s novim ili poboljšanim tehnikama upravljanja,

— pozitivne promjene u pogledu prihvaćanja zaštite bioraznolikosti u javnosti,

— poboljšanu suradnju između nadležnih tijela, stručnjaka za očuvanje prirode i drugih interesnih skupina,

— ključne slučajeve provedbe,

— inicijative za kombiniranje uspostave područja mreže Natura 2000 i lokalnog gospodarstva,

— mjere poduzete kako bi se utjecaj invazivnih vrsta na zavičajne vrste ptica sveo na najmanju moguću mjeru u skladu s Uredbom (EU) br. 1143/2014 o invazivnim stranim vrstama ([1]),

— dodatne informacije uz one navedene u odjeljku 3. o istraživanjima i djelatnostima koji su potrebni kao temelj za zaštitu populacija ptica, upravljanje njima i njihovo održivo korištenje. To bi moglo uključivati prijedloge za hitno istraživanje za koje je potrebna koordinacija na razini EU-a (npr. financiranjem iz programa LIFE),

— poduzete mjere i njihov učinak (postignuća),

— čimbenike uspjeha, izglede i ulogu mreže Natura 2000.

Uspješan primjer

Navođenjem uspješnog primjera (ako je dostupno) država članica može pokazati kako provodi Direktivu. Svaki uspješan primjer trebao bi se temeljiti na taksonomskoj kategoriji koja pokazuje stvarno poboljšanje tijekom izvještajnog razdoblja, tj. rastući kratkoročni trend populacije (gnijezdeće ili koja prezimljuje) neovisno o dugoročnom trendu ili stabilnan/promjenjiv kratkoročni trend populacije u kontekstu dugoročnog silaznog trenda. Opisana poboljšanja trebala bi se temeljiti na mjerama očuvanja i odnositi na trenutačno izvještajno razdoblje, ali mogu uključivati i mjere koje su započete ranije.

([1]) http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

Predložena struktura:

— navesti vrstu/sezonu,

— osnovne informacije o vrsti, prošlom razvoju događaja i njegovim razlozima (pritiscima itd.), problemima povezani s očuvanjem,

— poduzete mjere i njihov učinak (postignuća),

— uloga mreže Natura 2000 (ako je primjenjivo),

— čimbenici uspjeha,

— izgledi.

Tekst bi trebao imati najviše dvije do tri stranice. Ako država članica osim zahtijevane želi dostaviti i dodatnu dokumentaciju, potrebno je navesti te priloge zajedno s njihovim nazivima datoteka na kraju ovog polja i učitati relevantne datoteke u mehanizam izvješćivanja EEA-e zajedno s preostalim dijelom izvješća.

1.2. **Prijevod na engleski jezik (nije obvezno)**

Ovo je neobvezno polje za prevođenje informacija iz polja 1.1. na engleski jezik (ako je izvješće na drugom jeziku).

1.3. **Ime, oznaka i sezona za vrstu/podvrstu iz uspješnog primjera**

Ovo se polje ispunjava ako se na temelju uspješnog primjera ističu glavna postignuća Direktive opisana u polju 1.1. Može se odabrati više vrsta.

Ispunite:

(a) oznaka i naziv vrste ptica;

(b) sezona.

2. **Opći izvori informacija o provedbi Direktive 2009/147/EZ**

Ovim se odjeljkom zainteresirana javnost upućuje na izvore informacija koji se odnose na Direktivu 2009/147/EZ i mrežu posebnih zaštićenih područja predmetne države članice. Općenito, potrebne su samo poveznice na internetske adrese. Međutim, u slobodnom tekstu može se po potrebi i objasniti kako pristupiti izvoru informacija, npr. u slučaju više izvora informacija. Potrebno je ispuniti sva sljedeća polja.

2.1. **Opće informacije o Direktivi 2009/147/EZ**

Navedite poveznice na opće informacije o Direktivi (npr. nacionalni portal na kojem se predstavljaju direktive EU-a o prirodi).

2.2. **Informacije o mreži Natura 2000 (posebna zaštićena područja/područja posebne zaštite)**

Navedite poveznice na opće informacije o mreži posebnih zaštićenih područja (npr. internetske baze podataka o područjima mreže Natura 2000, publikacije u kojima se prikazuje mreža).

2.3. **Sustavi praćenja (članak 4. stavak 1. i članak 10. Direktive 2009/147/EZ)**

Navedite poveznice na opće informacije o praćenju (npr. portal na kojem se predstavljaju nacionalni sustav/sustavi praćenja, smjernice za praćenje).

2.4. **Zaštita vrsta (članci od 5. do 8. Direktive 2009/147/EZ)**

Navedite poveznice na opće informacije o zaštiti vrsta.

2.5. **Prenošenje Direktive (pravni tekstovi)**

Navedite poveznice na opće informacije o prenošenju Direktive.

3. **Istraživanja i djelatnosti potrebni kao temelj za zaštitu populacija ptica, upravljanje njima i njihovo održivo korištenje (članak 10. Direktive 2009/147/EZ)**

Ovaj se odjeljak odnosi na obvezu iz članka 10. stavka 2. Direktive 2009/147/EZ prema kojoj države članice šalju Komisiji sve potrebne informacije koje joj omogućuju poduzimanje odgovarajućih mjera za koordinaciju istraživanja i svih djelatnosti potrebnih kao temelj za zaštitu populacija zavičajnih ptica, upravljanje njima i njihovo korištenje. Dodatne informacije relevantne za provedbu članka 10. Direktive 2009/147/EZ mogu se navesti u odjeljku 1. (glavna postignuća) u obliku slobodnog teksta. Zatražene informacije ograničene su na:

3.1. **Nacionalni atlas ptica**

Navedite naslov najnovijeg nacionalnog atlasa ptica (polje 3.1.1.) s informacijama o godini objave (polje 3.1.2.) i poveznicom na internetske stranice ili bibliografskim upućivanjem (polje 3.1.3.).

3.2. **Nacionalni pregled praćenja ptica**

Navedite naslov ili slično uz kratak opis nacionalnih pregleda praćenja ptica objavljenih tijekom izvještajnog razdoblja, uključujući obuhvaćene vrste, glavne rezultate itd. (polje 3.2.1.), s najviše 500 znakova. Navedite informacije o godini objave (polje 3.2.2.) i poveznicu na internetske stranice ili bibliografsko upućivanje (polje 3.2.3.). Polja od 3.2.1. do 3.2.3. trebalo bi ponoviti ako je objavljeno više od jednog pregleda.

3.3. **Nacionalni crveni popis ptica**

Navedite naslov najnovijih nacionalnih crvenih popisa ptica (polje 3.3.1.) s informacijama o godini objave (polje 3.3.2.) i poveznicom na internetske stranice ili bibliografskim upućivanjem (polje 3.3.3.).

3.4. **Ostale publikacije od interesa za cijeli EU (npr. nacionalni pregled mjera za ugrožene vrste)**

Navedite naslov ili slično uz kratak opis drugih publikacija od interesa za cijeli EU (npr. nacionalni pregled mjera za ugrožene vrste) objavljenih tijekom izvještajnog razdoblja ili novijih publikacija, uključujući obuhvaćene vrste, glavne rezultate itd. (polje 3.4.1.), s najviše 500 znakova. Navedite informacije o godini objave (polje 3.4.2.) i poveznicu na internetske stranice ili bibliografsko upućivanje (polje 3.4.3.). Polja od 3.4.1. do 3.4.3. trebalo bi ponoviti ako je objavljeno više od jednog pregleda, pri čemu se izvješćuje o najviše 10 publikacija.

Općenitije informacije o provedbi članka 10. Direktive 2009/147/EZ mogu se navesti u polju za unos slobodnog teksta u odjeljku 1. pod „Glavna postignuća u okviru Direktive 2009/147/EZ”.

4. **Strane vrste ptica (članak 11. Direktive 2009/147/EZ)**

Ovaj se odjeljak odnosi na obvezu iz članka 11. Direktive 2009/147/EZ u kojem se navodi: „Države članice vode računa o tome da unošenje bilo kojih vrsta divljih ptica koje prirodno ne obitavaju na europskom području država članica ne dovodi u pitanje lokalnu floru i faunu. S tim u vezi savjetuju se s Komisijom.”

Ovaj se odjeljak ne ispunjava ako tijekom izvještajnog razdoblja nije provedeno savjetovanje ili donesena odluka o unošenjima iz članka 11. ili ako nisu provedena.

O svakoj vrsti treba izvijestiti kako slijedi:

4.1. **Znanstveni naziv vrste**

Navedite znanstveni naziv vrste.

4.2. **Podvrsta ili zasebna populacija**

Prema potrebi upotrijebite opis populacije podvrste.

4.3. **Glavni sadržaj pravne odluke o unošenju**

Navedite glavni sadržaj pravne odluke o unošenju (slobodan tekst; najviše 250 znakova), uključujući informacije o obrazloženju, broju jedinki i trajanju odobrenja.

4.4. **Savjetovanje s Komisijom**

Navedite datum savjetovanja s Komisijom.

4.5. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Dodatne informacije povezane s odjeljkom 4. mogu se navesti u neobveznom polju 4.5.

DIO B

FORMAT IZVJEŠĆA O STANJU I TRENDOVIMA VRSTA PTICA (ČLANAK 12. DIREKTIVE 2009/147/EZ)

VRSTE O KOJIMA SE IZVJEŠĆUJE

Taksonomija i nomenklatura

Taksonomija i nomenklatura koje bi se trebale upotrebljavati u kontrolnom popisu vrsta na temelju članka 12. (dostupnom na referentnom portalu) odražavaju one koje se upotrebljavaju na Popisu ptica Europske unije (dalje u tekstu „Popis ptica EU-a" ([2])). U inačici Popisa ptica EU-a objavljenoj u kolovozu 2015. i ažuriranoj 2018. uključene su taksonomske i nomenklaturne promjene predložene u del Hoyo & Collar (2014.) ([3]) te relevantne promjene iz del Hoyo & Collar (2016.). Taksonomija će se ažurirati radi usklađenosti s taksonomskim upućivanjima koje upotrebljava IUCN.

Općenito, izvješćivanje se prvenstveno zahtijeva na razini vrste jer je to taksonomska jedinica koja se spominje u cijelom tekstu Direktive i ujedno jedinica koja se upotrebljavala za prethodne sveobuhvatne procjene stanja ptica EU-a. Međutim, u manjem broju slučajeva zahtijevaju se izvješća za „populacije podvrsta", tj. podvrste ili zasebne populacije, čije je stanje od posebnog interesa i/ili je relevantno za određenu politiku (npr. u kontekstu popisa na razini podvrsta u prilozima Direktivi). Detaljne informacije zbog čega bi o određenim populacijama podvrsta trebalo zasebno izvješćivati navedene su u tehničkim smjernicama za pojmove i definicije. Radi jednostavnosti se u nastavku teksta u većini slučajeva koristi pojam „vrsta", čak i ako se odnosi i na podvrste ili zasebne populacije.

Vrste koje se redovito pojavljuju

Države članice trebale bi izvješćivati o svim vrstama koje se razmnožavaju i koje se redovito pojavljuju (čak i ako su njihove populacije male ili se smatraju „marginalnima") kako bi se na razini EU-a dobila slika o veličini i trendu njihove populacije. Za vrstu se može smatrati da se redovito pojavljuje ako se, na primjer, razmnožava tijekom četiri ili više godina unutar šestogodišnjeg izvještajnog razdoblja. O vrstama koje se ne pojavljuju tako redovito trebalo bi izvješćivati i ako njihova nacionalna populacija u godinama u kojima se pojavljuju može predstavljati znatan udio (npr. > 1 %) ukupne populacije EU-a ili ako su se ranije redovitije pojavljivale (vidjeti i „Izumrle vrste"). Slični kriteriji trebali bi se primjenjivati na relevantne (vidjeti u nastavku) vrste koje prezimljavaju i selice. Vrste koje se redovito pojavljuju označene su oznakom pojavljivanja PRE u kontrolnom popisu za vrste ptica na referentnom portalu za izvješćivanje na temelju članka 12.

Vrste ptica koje se pojavljuju tijekom zimske sezone i seobe

Ključne vrste koje prezimljavaju

Nadalje, države članice trebale bi izvješćivati o određenim ključnim vrstama koje prezimljavaju, posebno migratornim pticama močvaricama, kao što su guščarice (patke, guske i labudovi) i šljukarice (kulici i vivci), kojih je znatno više u EU-u zimi i/ili čija se veličina populacije i trend bolje prate zimi (kada se okupljaju u velikom broju na relativno malom broju područja). Za te se vrste procjena stanja njihove populacije u EU-u može temeljiti prvenstveno (ili u nekim slučajevima u cijelosti) na podacima o njihovim zimskim populacijama, tako da se zimska izvješća zahtijevaju od svih država članica u kojima one redovito prezimljavaju (vidjeti i „Vrste koje se redovito pojavljuju"). Dodatne informacije o razlozima za odabir podskupa vrsta za koje je obvezno zimsko izvješćivanje navedene su u tehničkim smjernicama za pojmove i definicije.

([2]) Vidjeti http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

([3]) del Hoyo, J. i Collar, N. J., *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1.: Non-passerines*. Lynx Edicions, Barcelona, 2014.

Vrste čija prisutnost zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja (uključujući vrste iz Priloga I.) i vrste iz Priloga II. Direktivi 2009/147/EZ koje se pojavljuju tijekom zimske sezone i seobe

Osim toga, zimska se izvješća zahtijevaju za niz drugih vrsta koje redovito prezimljavaju i ne ispunjavaju prethodno navedene kriterije, ali su navedene u Prilogu I. Direktivi ili su ih države članice navele/prepoznale kao vrste čija prisutnost zimi zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja na nacionalnoj razini. U svim takvim slučajevima u zimskim se izvješćima navode važne informacije o provedbi Direktive na nacionalnoj razini, čak i ako se na temelju podataka iz izvješća o veličini populacije i trendovima ne može uvijek dobiti ukupna procjena populacije koja prezimljava u EU-u.

Općenito, od država članica ne zahtijeva se da izvješćuju o veličini populacije ili trendu selica (tj. tijekom migracije u područja razmnožavanja i prezimljavanja ili iz njih) jer je nacionalne podatke o veličini populacije i trendu teško objediniti na razini EU-a bez detaljnih dodatnih informacija koje bi omogućile tumačenje koje bi u obzir uzelo dvostruko brojenje.

Međutim, izvješća za sezonu seobe i dalje se traže za određene ključne migratorne vrste za koje se u izvješću inače ne bi navele važne informacije. Među njima su:

— vrste navedene u Prilogu I. Direktivi 2009/147/EZ,

— druge migratorne vrste čije pojavljivanje pri seobi zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja na nacionalnoj razini ([4]) (kako je navedeno u kontrolnom popisu vrsta na referentnom portalu).

U tim se slučajevima u (pojednostavnjenim) izvješćima o seobama navode važne informacije, na primjer o veličini populacije selica čija prisutnost zahtijeva proglašenje posebnog zaštićenog područja te ugrozama i pritiscima kojima su ključne vrste izložene na nacionalnoj razini, koje inače ne bi bile navedene drugdje.

Od država članica očekuje se da izvješćuju o vrstama koje prezimljavaju iz Priloga II. osim o sedentarnim vrstama za koje je potrebno samo izvješće o razmnožavanju. Pojednostavnjena izvješća o seobama očekuju se i za selice iz Priloga II. koje ne prezimljavaju niti se razmnožavaju u dotičnoj zemlji.

Više informacija o izvješćivanju za te skupine vrsta dostupno je u

tablici 2.: Odjeljci formata izvješća o vrstama koje je potrebno ispuniti za sezonu razmnožavanja, zimu i sezonu seobe za različite kategorije vrsta ptica.

Zalutale i povremene vrste

Zalutale ili „slučajne” ptice jesu ptice koje su zalutale izvan svojeg uobičajenog područja razmnožavanja, prezimljavanja ili migracije. Više od 300 vrsta nalazi se na Popisu ptica EU-a u odjeljku „zalutale ptice” kategorije A, a nekoliko drugih vrsta redovito se pojavljuje u nekim dijelovima EU-a, ali samo kao zalutale jedinke u drugim državama članicama. Budući da je pojava zalutalih jedinki nepredvidljiva i vjerojatno uvelike odraz vanjskih čimbenika (klimatskih uvjeta tijekom ključnih migracijskih razdoblja, trendova izvan EU-a itd.), o njima nije potrebno izvješćivati u izvješćima na temelju članka 12. Isto vrijedi i za „povremene” vrste, koje mogu biti bliže svojem uobičajenom arealu, ali čija pojava u određenoj državi članici i/ili sezoni nije redovita ili stabilna (vidjeti „Vrste koje se redovito pojavljuju”).

Pojava novih vrsta

U nekim se slučajevima vrsta možda još ne razmnožava ili ne prezimljava redovito, ali je vjerojatno, npr. na temelju novijih obrazaca pojave ili sličnih trendova u susjednim zemljama, da je u procesu naseljavanja ili da postaje redoviti posjetitelj. U tim se slučajevima države članice potiču da izvješćuju o takvim vrstama čak i ako nije moguće dati podatke za sve relevantne odjeljke i polja u nastavku. Za vrste koje su u nacionalnom kontrolnom popisu označene kao „ARR” – oznaka koja ukazuje na to da su se naselile u državi članici tijekom razdoblja kratkoročnog trenda – provjere „QA/QC” ublažit će se za određena polja (npr. polje 4.2.1. „Razdoblje dugoročnog trenda”). Ako vrsta već nije uvrštena u kontrolni popis vrsta za državu članicu, može se dodati pri podnošenju nacionalnog izvješća o mehanizmu izvješćivanja.

Vidjeti i polje 4.1.3. „Stopa kratkoročnog trenda” radi uputa o konkretnom problemu u pogledu izvješćivanja o stopi trenda od početne nulte veličine populacije (tj. pojavi novih vrsta).

([4]) Na temelju članka 4. stavka 2.

Izumrle vrste

O vrstama koje su izumrle na nacionalnoj razini prije 1980. (tj. otprilike u vrijeme donošenja/stupanja na snagu Direktive 2009/147/EZ) ne bi trebalo izvješćivati, osim ako je u tijeku nacionalni projekt njihova ponovnog uvođenja. Međutim, trebalo bi dostaviti izvješća za sve vrste koje su se nekad redovito pojavljivale, ali su izumrle na nacionalnoj razini od 1980. (tj. one koje su u nacionalnom kontrolnom popisu označene kao „EXBA"). To uključuje vrste čije je prisutnost posljednji put zabilježena (čak i ako je riječ o jednoj jedinki) nakon datuma stupanja Direktive na snagu u državi članici; te su se vrste nekad trajno/redovito pojavljivale u državi članici.

U posebnom slučaju vrsta koje su se prije razmnožavale a koje se sada ne razmnožavaju redovito, ali se još uvijek pojavljuju tijekom sezone parenja (npr. kao jedinke bez para), države članice trebale bi ih i dalje tretirati kao vrste koje se redovito pojavljuju ([5]), osobito ako njihovo stanje (npr. na popisu iz Priloga I. Direktivi 2009/147/EZ i/ili opća rijetkost) znači da bi stalna prisutnost malog broja jedinki i dalje mogla biti od šireg interesa.

Vrste koje su se nakon 1980. naselile u malom broju, ali se nisu trajno nastanile i stoga su ponovno izumrle na nacionalnoj razini trebalo bi tretirati kao povremene vrste i o njima nije potrebno izvješćivati.

Iako neće uvijek biti moguće ispuniti sve relevantne odjeljke i polja za vrstu označenu kao „EXBA", važno je zabilježiti godinu u kojoj je izumrla na nacionalnoj razini (ili se prestala redovito pojavljivati, ako to nije bilo jasno ([6])) i približnu veličinu njezine nacionalne populacije (i, prema potrebi, područje razmnožavanja) oko 1980., kako bi se mogli uzeti u obzir razmjer i stopa pada (vidjeti i polje 4.1.3.„Stopa kratkoročnog trenda" radi detaljnijih uputa o navođenju informacija o stopi trenda za vrste koje su izumrle tijekom razdoblja izvješćivanja o trendu).

Strane populacije

Osim za „divlje ptice koje prirodno obitavaju", kako je navedeno u članku 1. Direktive, izvješćivanje se zahtijeva i za sve populacije triju uglavnom unesenih vrsta navedenih u Prilogu II. Direktivi (*Branta canadensis* ([7]), *Meleagris gallopavo* i *Phasianus colchicus* ([8])) i za populacije divljih golubova (*Columba livia*). Izvješćivanje o drugim stranim vrstama (uključujući one navedene u kategoriji C Popisa ptica EU-a ([9])) nije obvezno, ali se potiče u slučajevima kad je država članica domaćin strane populacije vrste koja prirodno obitava drugdje u EU-u (i stoga je navedena u kategoriji A „zavičajne"/„redovite" Popisa ptica EU-a) ili ako vrsta predstavlja prijetnju zavičajnim populacijama/vrstama (npr. one s Popisa invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji ([10]): *Oxyura jamaicensis*, *Alopochen aegyptiaca*, *Threskiornis aethiopicus*, *Corvus splendens*, *Pycnonotus cafer* i *Acridotheres tristis*).

Tablica 1

Sažetak vrsta o kojima je potrebno izvješćivati u skladu s kategorijama pojave i oznakama vrsta u kontrolnom popisu za ptice na temelju članka 12.

Oznaka pojave/vrste (iz kontrolnog popisa na referentnom portalu za izvješćivanje na temelju članka 12.)	Opis	Obveza izvješćivanja
PRE	redovito prisutna	Izvješćuje se.
ARR	pojava novih vrsta	Nije obvezno, ali se potiče.
EXBA	vrste izumrle nakon 1980.	Izvješćuje se.

([5]) U polju 3.7. „Dodatne informacije" trebalo bi navesti i dodatne pojedinosti, npr.: „Vrsta koja nakon 2008. nije potvrđena kao vrsta koja se razmnožava, ali jedna ili dvije jedinke koje nisu u paru i dalje su redovito zabilježene tijekom sezone parenja".

([6]) Za mnoge slučajeve izumiranja na nacionalnoj razini bit će potreban određeni stupanj stručne prosudbe/tumačenja jer je često teže potvrditi odsutnost vrste nego njezinu prisutnost.

([7]) Divlje jedinke vrste *Branta canadensis* (iz Grenlanda ili Sjeverne Amerike) mogu se pojaviti i kao zalutale u EU-u, ali težište je na unesenim populacijama.

([8]) Iako neki izvori upućuju na to da su sve populacije *Phasianus colchicus* zapadno od Kavkaza rezultat unošenja (neke od njih možda još 1300. pr. Kr.; Hagemeijer & Blair, 1997.), drugi tvrde da su preostala populacija u Grčkoj i nekadašnja populacija u Bugarskoj uistinu zavičajne (npr. Sokos & Birtsas, 2014.).

([9]) Vidjeti http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

([10]) Vidjeti https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm

npr.A115-X	X označava stranu subpopulaciju vrste.	Nije obvezno, ali se potiče. Obvezno izvješćivanje SAMO za vrste A044-X *Branta canadensis*, A115-X *Phasianus colchicus*, A460-X *Meleagris gallopavo* (strane populacije) i A206-X *Columba livia* (divlje populacije).

Napomene s objašnjenjima za ispunjavanje formata izvješća o stanju i trendovima vrsta ptica

Format izvješća trebalo bi ispuniti za svaku vrstu i za svaku sezonu koja je obuhvaćena kriterijima navedenima u tablici 2. Vrste za koje se podnosi izvješće navedene su u kontrolnom popisu na temelju članka 12..

Za neke države članice trebalo bi osigurati zaseban format izvješća za različite podnacionalne jedinice. To se odnosi na Azore (Portugal), Madeiru (Portugal) i Kanarske otoke (Španjolska). Prethodne procjene na razini EU-a pokazale su da mnoge makaronezijske populacije ptica imaju posve drugačije stanje i trendove od onih u Iberiji, pa se zasebno izvješćivanje za podnacionalna područja provodi od izvještajnog razdoblja 2008.–2012.

Format izvješća o stanju i trendovima vrsta ptica („izvješće o vrsti”) sastoji se od sljedećih jedanaest odjeljaka:

Izvješćivanje o sezoni

(1) informacije o vrstama

(2) sezona

(3) veličina populacije

(4) trend populacije

(5) Karta rasprostranjenosti razmnožavanja i veličina tog područja

(6) trend rasprostranjenosti razmnožavanja

(7) glavni pritisci i prijetnje

(8) mjere očuvanja

(9) Pokrivenost mrežom Natura 2000 (posebna zaštićena područja/područja posebne zaštite)

izvješćivanje na razini vrste/podvrste

(10) napredak u radu na međunarodnim akcijskim planovima za vrste, planovima upravljanja i sažetim izjavama o upravljanju

(11) informacije koje se odnose na vrste iz Priloga II. Direktivi 2009/147/EZ.

Tablica 2.

Odjeljci formata izvješća o vrstama koje je potrebno ispuniti za sezonu razmnožavanja, zimu i sezonu seobe za različite kategorije vrsta ptica (uključujući vrste iz Priloga I. i Priloga II. Direktivi 2009/147/EZ i druge migratorne vrste čija prisutnost zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja)

	Prilog I. razmnožava se i zahtijeva proglašavanje PZP-a (uklj. sedentarne)	Prilog I. prezimljava i zahtijeva proglašavanje PZP-a	Prilog I. na seobi/u prolazu i zahtijeva proglašavanje PZP-a	Prilog II. razmnožava se (uklj. sedentarne)	Prilog II. prezimljava	Prilog II. na seobi/u prolazu	Ostale vrste koje se tu razmnožavaju	Ostale ključne vrste koje tu prezimljavaju
Izvješćivanje prema sezoni								
1. Informacije o vrstama	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Sezona	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Veličina populacije	X	X	X	X	X	ako njihova prisutnost zahtijeva proglašavanje PZP-a (*)	X	X
4. Trend populacije	X	X	nije obvezno	X	X	nije obvezno	X	X
5. Karta rasprostranjenosti razmnožavanja i veličina tog područja	X	-	—	X	—	—	X	—
6. Trend rasprostranjenosti razmnožavanja	X	-	—	X	—	—	X	—
7. Glavni pritisci i prijetnje	X	X	X	X	X	ako njihova prisutnost zahtijeva proglašavanje PZP-a (*)	—	—
8. Mjere očuvanja	X	X	X	X	X	ako njihova prisutnost zahtijeva proglašavanje PZP-a (*)	—	—
9. Pokrivenost mrežom Natura 2000 (PZP)	X	X	X	ako njihova prisutnost zahtijeva proglašavanje PZP-a	ako njihova prisutnost zahtijeva proglašavanje PZP-a	ako njihova prisutnost zahtijeva proglašavanje PZP-a	—	—
Izvješćivanje o vrstama								
10. Napredak u provedbi akcijskih planova i planova upravljanja	ako je relevantno	ako je relevantno	ako je relevantno	ako je relevantno	ako je relevantno	ako je relevantno	ako je relevantno	ako je relevantno
11. Informacije povezane s Prilogom II.	ako su navedene u Prilogu II.	ako su navedene u Prilogu II.	ako su navedene u Prilogu II.	X	X	X	—	—

(*) * I neobvezno za selice iz Priloga II. čija prisutnost ne zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja.

Izvješća o „razmnožavanju”, „zimi” i „seobi” iz tablice 2. odgovaraju sezoni odabranoj u odjeljku 2. formata za izvješćivanje.

Za dodatna objašnjenja o pojavi vrsta o kojima se izvješćuje vidjeti odjeljak „Vrste o kojima se izvješćuje”.

Za sedentarne vrste iz Priloga I. Direktivi 2009/147/EZ zahtijeva se samo jedno izvješće na temelju podataka o sezoni parenja (izvješće o razmnožavanju), ali podaci o pritiscima i prijetnjama te mjerama očuvanja (o kojima se izvješćuje u odjeljcima 7. i 8.) trebali bi obuhvaćati cijelu godinu, a ne samo pritiske ili mjere specifične za sezonu parenja.

Za vrste iz Priloga I. i druge vrste čija prisutnost zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja iz Direktive 2009/147/EZ s različitim populacijama koje se razmnožavaju, prezimljavaju i/ili su u prolazu unutar države članice trebala bi postojati zasebna izvješća za vrste koje se u toj državi razmnožavaju ili prezimljavaju te za odabrane vrste koje se pojavljuju tijekom seobe, kako je navedeno u kontrolnom popisu na temelju članka 12.

Za sedentarne vrste iz Priloga II. potrebno je podnijeti samo izvješće o sezoni parenja.

Odjeljak 10. trebalo bi ispuniti za vrste za koje postoje međunarodni ([11]) akcijski planovi za vrstu, planovi upravljanja ili sažete izjave o upravljanju (kako je navedeno u kontrolnom popisu za vrste na referentnom portalu).

Iako se tijekom izvještajnog razdoblja neće prikupiti svi podaci iz izvješća, u izvješću bi trebalo navesti relevantne informacije za izvještajno razdoblje (npr. 2019.–2024.). Osim toga, premda nisu svi odjeljci formata za izvješćivanje obvezni za svaki prilog i sezonu, u slučaju dostupnosti tih informacija preporučuje se njihovo dostavljanje.

Preporučuje se da sve dostavljene informacije u obliku slobodnog teksta budu napisane na engleskom jeziku kako bi se olakšala njihova upotreba tijekom analize na razini EU-a i kako bi bile dostupne široj publici.

1. **INFORMACIJE O VRSTAMA**

Odjeljak 1. trebalo bi ispuniti za sve vrste koje se redovito pojavljuju kako su navedene u kontrolnom popisu za ptice na referentnom portalu za izvješćivanje na temelju članka 12.

1.1. **Država članica**

Države članice trebale bi upotrebljavati odgovarajuću oznaku zemlje s popisa na referentnom portalu. U većini slučajeva to će jednostavno biti dvoslovna oznaka iz norme ISO 3166 za predmetnu državu članicu. Za nekoliko država članica primjenjuje se zasebno izvješćivanje za podnacionalne jedinice (s upućivanjem na stanje određenih vrsta ili populacija u različitim zemljopisnim područjima), a u slučaju Azora (Portugal), Madeire (Portugal) i Kanarskih otoka (Španjolska), trebalo bi upotrebljavati odgovarajuću četveroslovnu podnacionalnu oznaku, kako je navedeno na referentnom portalu.

1.2. **Oznaka vrste**

Države članice trebale bi se koristiti oznakama vrsta navedenima u kontrolnom popisu vrsta (i popisu oznaka) na referentnom portalu. Prema potrebi mogu se dodijeliti nove oznake. Više informacija o popisu oznaka vrsta i mogućim izmjenama dostupno je na referentnom portalu.

1.3. **Oznaka EURING**

Države članice trebale bi se koristiti oznakama EURING navedenima u kontrolnom popisu vrsta (i popisu oznaka) na referentnom portalu. Jedinstvene oznake EURING-a dodijeljene su gotovo svim vrstama ptica (i nekim podvrstama) koje su zavičajne u Europi, u svrhu koordinacije europskog prstenovanja ptica, te su u širokoj upotrebi ([12]).

1.4. **Znanstveni naziv vrste**

Države članice trebale bi upotrebljavati znanstvene nazive navedene u kontrolnom popisu vrsta na referentnom portalu, koji sada uvelike odražava nomenklaturu i taksonomiju donesene u najnovijoj verziji Popisa ptica Europske unije ([13]). U malom broju slučajeva unos za znanstveni naziv uključuje engleski izraz „all others” (sve ostale) kako bi se naznačilo da predmetna taksonomska jedinica uključuje sve preostale (zavičajne) podvrste koje nisu izričito navedene u prilozima Direktivi (npr. „*Accipiter gentilis* all others”, usp. „*Accipiter gentilis arrigonii*” iz Priloga I. Direktivi 2009/147/EZ). Taksonomija će se ažurirati radi usklađenosti s taksonomskim upućivanjima koje upotrebljava IUCN.

([11]) Ili barem „multilateralno” (nekoliko akcijskih planova za vrste i sažetih izjava o upravljanju odnosi se na taksonomske kategorije koje su endemske u jednoj zemlji).

([12]) https://euring.org/data-and-codes/euring-codes

([13]) http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

1.5. **Populacije podvrsta**

Prema potrebi, države članice trebale bi upotrebljavati opise populacija podvrsta navedene u kontrolnom popisu vrsta na referentnom portalu. U mnogim se slučajevima nazivi populacija podvrsta odnose na kratke opise koji se upotrebljavaju za identifikaciju različitih migracijskih populacija vrsta afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA). U drugima pojašnjavaju taksonomski ili nomenklaturni tretman koji se primjenjuje u kontrolnom popisu ili pomažu u razlikovanju unesenih populacija vrsta koje su zavičajne drugdje unutar EU-a.

1.6. **Alternativni znanstveni naziv vrste (nije obvezno)**

Ako se znanstveni naziv iz polja 1.4. razlikuje od znanstvenog naziva u općoj nacionalnoj upotrebi, države članice mogu ovdje upisati alternativu.

1.7. **Uobičajeni naziv (nije obvezno)**

Ako države članice žele upisati uobičajeni naziv vrste (ili podvrste) koji se upotrebljava na nacionalnoj razini, to mogu učiniti ovdje. To bi moglo biti korisno ako će se nacrt izvješća proslijediti na očitovanje osobama koje možda nisu upoznate sa znanstvenim nazivom ili pri predstavljanju izvješća javnosti.

2. **Sezona**

2.1. **Sezona**

Odaberite sezonu u kojoj je prikupljena većina podataka o kojima se izvješćuje, uz opcije „razmnožavanje”, „zima” i „seoba”.

2.2. **Prvo izvješćivanje**

Ako se o vrsti prvi put izvješćuje u državi članici, to treba navesti ovdje. Polje za prvo izvješćivanje može se upotrebljavati za slučajeve u kojima je to prvi nalaz vrste ili se o vrsti izvješćuje u sezoni o kojoj se nije prethodno izvješćivalo. Ovo se polje ne ispunjava ako je samo ažuriran taksonomski naziv vrste. Neka polja u formatu za izvješćivanje možda neće biti primjenjiva za vrste o kojima se prvi put izvješćuje, npr. pri navođenju promjene i razloga za promjenu od posljednjeg izvještajnog razdoblja. Ako je riječ o prvom izvješćivanju, to se može naznačiti unosom odgovora „Da” u ovo polje.

2.3. **Dodatne informacije**

Ovo polje omogućuje državama članicama da u obliku slobodnog teksta izvješćuju o svim informacijama koje se smatraju relevantnima. Ako se o vrsti izvješćuje prvi put, objasnite zašto (tj. novi nalaz vrste ili drugo). Ostale dodatne informacije u ovom odjeljku nisu obvezne.

3. **Veličina populacije**

3.1. **Godina ili razdoblje**

Unesite godinu ili razdoblje tijekom kojeg je veličina populacije posljednji put utvrđena: GGGG (za godinu) i GGGG–GGGG (za razdoblje, godina–godina).

Mnoga izvješća uključivat će razdoblja jer se veličina populacije mnogih vrsta obično procjenjuje tijekom nacionalnih projekata izrade atlasa, koji obično uključuju nekoliko godina terenskog rada. U mnogim slučajevima terenski rad trajat će dulje od tekućeg izvještajnog razdoblja. Godina ili razdoblje o kojima se izvješćuje trebali bi obuhvaćati stvarno razdoblje tijekom kojeg su podaci prikupljeni.

U nekim će se slučajevima veličina populacije procijeniti na temelju cjelovitog popisa vrsta ili inventara koji je proveden tijekom ranijeg izvještajnog razdoblja, ali koji je ažuriran rezultatima redovitog praćenja ili upotrebom podataka iz internetskih sustava za prikupljanje podataka na terenu. Godina ili razdoblje o kojima se izvješćuje trebali bi biti oni na koje se odnosi procjena veličine populacije o kojoj se izvješćuje.

3.2. **Veličina populacije**

Države članice trebale bi upotrebljavati jedinice populacije (polje 3.2.(a) „jedinica”) navedene za svaku kombinaciju vrsta – sezona u kontrolnom popisu vrsta. Kako bi se omogućio izračun ukupne veličine populacije svake vrste u EU-u, sve države članice trebale bi dostaviti svoje nacionalne podatke upotrebljavajući istu jedinicu populacije. Za veliku većinu vrsta koje se razmnožavaju brojevi bi se trebali navoditi u jedinicama parova koji se mogu razmnožavati („p”), uzimajući u obzir da se procjene za mnoge vrste, uključujući mnoge uobičajene i raširene vrste, u praksi često temelje na broju područja koje zauzimaju (npr. mužjaci ptica pjevica) tijekom sezone parenja. Ako se o veličini populacije koja se razmnožava izvješćuje u vidu parova koji se mogu razmnožavati, ali se brojke dobivaju iz primarnih podataka s terena prikupljenih uz primjenu druge jedinice (npr. naizgled zauzeta gnijezda za određene morske ptice), te se informacije mogu navesti u polju 3.7. „Dodatne informacije”.

U malom broju slučajeva koji uključuju vrste s neuobičajenom/složenom biologijom parenja ili kriptičnim ponašanjem, za izvješćivanje o veličini populacije prikladnije su druge jedinice od parova, na primjer rasplodne ženke (engl. *„bfemales"*) ili mužjaci ptica pjevica (engl. *„cmales"*). Te vrste uključuju određene strnjarice, kosce, droplje i tetrijebe. Jedinice koje bi se trebale upotrebljavati za izvješćivanje o veličini populacije takvih vrsta navedene su u kontrolnom popisu za vrste na referentnom portalu.

Za izvješća o sezoni „zima" i „seoba" veličina populacije trebala bi se, prema potrebi, navesti na temelju broja jedinki („i").

Dostupna su tri polja za izvješćivanje o veličinama populacije: „(b) najmanje"; „(c) najviše"; i „(d) najbolja pojedinačna vrijednost". Broj korištenih polja razlikovat će se ovisno o prirodi informacija o veličini populacije dostupnih za predmetnu vrstu (vidjeti u nastavku), ali treba slijediti jednu od sljedećih logičkih kombinacija: (b) i (c); samo (d); ili (b), (c) i (d).

Ako ne postoji točna procjena veličine populacije, a procjene su dostupne samo kao raspon (tj. najmanje – najviše), te bi dvije vrijednosti trebalo navesti u poljima (b) i (c). Države članice potiču se da navedu vjerodostojne najmanje i najveće veličine populacije čak i za slabo poznate vrste kako bi se smanjila nesigurnost koja se prenosi u procjenu ukupne veličine populacije i trendova u EU-u (što uključuje „ponderiranje" prema veličini nacionalne populacije), ali ako to nije moguće, u polju 3.2.(d) i dalje se može navesti niža granica (po mogućnosti s dopunskom napomenom u polju 3.7., npr. „Najveća veličina populacije vjerojatno ne premašuje 100 000 parova"), pri čemu se u polju 3.3. „Vrsta procjene" odabire „najmanje".

Ako se populacija vrlo dobro prati (i često je, ali ne uvijek, relativno mala), može biti dostupna samo jedna precizna vrijednost, u kojem se slučaju to može navesti u polju (d). U drugim slučajevima može biti dostupan raspon (najmanje – najviše) i srednja ili „najvjerojatnija" vrijednost, u kojem se slučaju sve te vrijednosti mogu navesti u poljima (b), (c) i (d).

Ako je poznata samo najmanja (ili najveća) vrijednost veličine populacije (npr. na temelju stručnog mišljenja), to bi trebalo unijeti u polje (d) „najbolja pojedinačna vrijednost", a NE u polja (b) „najmanje" ili (c) „najviše". To se može objasniti u polju 3.7. (Dodatne informacije).

Ako postoje neobrađeni podaci i/ili precizne procjene, o njima bi trebalo izvješćivati bez zaokruživanja na razini država članica; svako takvo zaokruživanje provodit će se kasnije na razini EU-a, prema potrebi.

Ako je vrsta izumrla na nacionalnoj razini od 1980. (tj. njezina je pojava označena kao „EXBA" u nacionalnom kontrolnom popisu), u polje (d) trebalo bi upisati „0", a u polje 3.7. u idealnom bi slučaju trebalo navesti vrijeme izumiranja (npr. „Posljednje zabilježeno razmnožavanje 1998."). Ako nije jasno je li vrsta izumrla na nacionalnoj razini ili još uvijek postoji u vrlo malom broju, u polja (b) i (c) mogu se unijeti vrijednosti „0" i, na primjer, „1".

3.3. **Vrsta procjene**

Odaberite najprikladniji opis vrste procjene veličine populacije navedene u polju 3.2. Ako su navedene vrijednosti za sva polja 3.2.(b), (c) i (d), odaberite kategoriju koja najbolje opisuje podatke (često „višegodišnja srednja vrijednost" ili „95-postotni interval pouzdanosti"). Dodatne pojedinosti o opcijama navedene su u nastavku:

— najbolja procjena – najbolja dostupna pojedinačna brojka (uključujući slučajeve u kojima je dostupna samo najveća vrijednost veličine populacije) ili interval, izveden iz, na primjer, popisa populacije, skupa podataka s lokaliteta, procjene temeljene na gustoći populacije i podacima o rasprostranjenosti ili stručnog mišljenja, ali za koje nisu izračunane granice pouzdanosti od 95 %. U polju 3.4. može se navesti proizlazi li najbolja procjena iz podataka o praćenju, ekstrapolacije ili stručnog mišljenja;

— višegodišnja srednja vrijednost – prosječna vrijednost (i interval, tj. procjene najgorih i najboljih godina) ako je veličina populacije procijenjena za nekoliko godina tijekom izvještajnog razdoblja (kako je navedeno u unosu u polju 3.1.);

— 95-postotni interval pouzdanosti – procjene izvedene iz istraživanja uzoraka ili modela za koje se granice pouzdanosti od 95 % (kako su navedene u poljima 3.2.(b) i 3.2.(c)) mogu izračunati za najbolju pojedinačnu vrijednost (navedenu u polju 3.2.(d));

— najmanje – ako nema dovoljno podataka da bi se iznijela čak ni gruba procjena, ali je poznato da je veličina populacije iznad određene vrijednosti ili ako procjene intervala o kojima se izvješćuje proizlaze iz istraživanja uzorka ili projekta praćenja kojima je vjerojatno podcijenjena stvarna veličina populacije.

Ako su navedeni i interval (polje 3.2.(b) „najmanje” i 3.2.(c) „najviše”) i pojedinačne vrijednosti (polje 3.2.(d) „najbolja pojedinačna vrijednost”), polje 3.3. „Vrsta procjene” trebalo bi odgovarati najtočnijoj procjeni. To se može napomenuti u polju 3.7. „Dodatne informacije”.

3.4. **Primijenjena metoda**

U ovom se polju detaljno opisuje metodologija koja se upotrebljava za procjenu veličine populacije u polju 3.2. Odaberite jednu od sljedećih kategorija:

(a) praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena (npr. na temelju istraživanja uzorka većine poznate rasprostranjenosti);

(b) uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka (npr. iz istraživanja na uzorcima malog dijela areala, primjenom modela koji se temelje na podacima o gustoći/brojnosti i rasprostranjenosti ili na temelju postojeće procjene ažurirane na temelju podataka o trendu);

(c) uglavnom na temelju stručnog mišljenja, s vrlo ograničenim podacima;

(d) nedovoljni ili nedostupni podaci.

Ako su navedeni i interval (polje 3.2.(b) „najmanje” i 3.2.(c) „najviše”) i pojedinačne vrijednosti (polje 3.2.(d) „najbolja pojedinačna vrijednost”), primijenjena metoda trebala bi biti ona koja je upotrijebljena za točniju procjenu. To se može napomenuti u polju 3.7. „Dodatne informacije”.

3.5. **Izvori**

Za stvaranje potrebnog revizijskog traga za podatke navedene u poljima od 3.1. do 3.4. unesite pojedinosti o ključnim upućivanjima ili drugim izvorima informacija upotrijebljenima za popunjavanje tih polja. Takvi izvori mogu uključivati, na primjer, objavljene radove, neobjavljene podatke koji se čuvaju u bazama podataka, internetske stranice i stručne radne skupine. Poželjno je navesti dovoljno informacija kako bi svatko tko pregledava izvješće (ili ga ažurira za šest ili 12 godina) mogao razumjeti podrijetlo navedenih podataka.

3.6. **Promjena i razlog promjene (od prethodnog izvješća)**

U ovom se polju navodi je li od prethodnog izvještajnog razdoblja došlo do promjene u iskazanoj veličini populacije i, ako jest, opisuje priroda te promjene.

Ako je došlo do promjene, navedite koja se od sljedećih opcija od b) do f) primjenjuje (može se odgovoriti „Da” na više opcija od b) do f) ([14]):

(a) ne, nema promjena;

(b) da, zbog stvarne promjene;

(c) da, zahvaljujući boljim saznanjima ili točnijim podacima;

(d) da, zbog primjene druge metode ([15]) (uključujući taksonomsku promjenu);

(e) da, ali priroda promjene nije poznata;

(f) da, iz drugih razloga.

Naposljetku, treba navesti je li razlika uglavnom posljedica (odaberite jednu opciju):

(a) stvarne promjene;

(b) boljih saznanja ili točnijih podataka;

(c) primjene druge metode;

(d) nije poznato;

(e) drugih razloga.

([14]) Uobičajena je pojava da rijetka vrsta privlači veću pozornost. Kao rezultat toga, više je ljudi traži i pronalazi, što dovodi do revizije procjene veličine populacije, koja se često znatno povećava. Međutim, i dalje može biti jasno da se brojnost vrste smanjuje, što se zaključuje na temelju analiza podataka s lokacija s pouzdanim povijesnim trendovima. U tom slučaju trebalo bi odabrati opcije „zbog boljih saznanja ili točnijih podataka”. Polje 3.7. „Dodatne informacije” omogućuje državi članici da dostavi dodatne pojedinosti o tome zašto se procjena veličine populacije povećala iako je u odjeljku 3. iskazan pad populacije.

([15]) Poboljšano tumačenje ili ispravak pogrešaka u tumačenju temeljnih podataka trebalo bi navesti pod „primjenom druge metode”.

Ako država članica želi navesti dodatne informacije, to se može učiniti u polju 3.7. „Dodatne informacije”. Ako je označeno polje „da, zbog drugih razloga”, potrebno ga je dodatno pojasniti u rubrici „Dodatne informacije”. To bi se polje trebalo upotrebljavati samo u vrlo ograničenim slučajevima.

3.7. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Ovo neobvezno polje može se upotrijebiti za unos dodatnih informacija u obliku slobodnog teksta relevantnih za podatke dostavljene za procjenu veličine populacije u poljima od 3.1. do 3.6., kao što su pojedinosti o svim faktorima konverzije koji se upotrebljavaju za pretvaranje terenskih procjena veličine populacije u parove koji se mogu razmnožavati (vidjeti tekst za polje 3.2.) ili drugih razloga za promjenu (polje 3.6). Na primjer, ako zbog promjene metoda država članica navede istu veličinu populacije kao u prethodnom izvješću iako je došlo do stvarne promjene, to se može napomenuti i ovdje.

4. **TREND POPULACIJE**

4.1. **Kratkoročni trend (zadnjih 12 godina)**

Polja od 4.1.1. do 4.1.5. upotrebljavaju se za unos informacija o kratkoročnom trendu veličine populacije na temelju razdoblja od 12 godina.

4.1.1. *Razdoblje kratkoročnog trenda*

Razdoblje kratkoročnog trenda traje 12 godina (što približno odgovara dvama ciklusima izvješćivanja). Za izvješća za razdoblje 2019.–2024. to znači razdoblje 2013.–2024. ili razdoblje što je moguće bliže tom razdoblju. Dopuštena je određena fleksibilnost, stoga, iako bi bilo idealno da se o trendovima izvješćuje za razdoblje 2013.–2024., podaci iz razdoblja 2010.–2021., na primjer, bit će prihvaćeni ako se najbolji dostupni podaci odnose na istraživanja iz tih godina ili ako primjena ranije krajnje točke znači da se nacionalno izvješće na temelju članka 12. može dostaviti bez odgode. Međutim, treba napomenuti da, s obzirom na to da je nacionalni trend potrebno kombinirati kako bi se procijenio opći trend na razini EU-a, sve trendove koji nisu iskazani za „idealno” razdoblje trenda treba prema potrebi ekstrapolirati ili skratiti (za više informacija vidjeti tehničke smjernice za pojmove i definicije). Za pojavu novih vrsta, u idealnom slučaju, o trendovima bi se izvješćivalo tako da početna godina bude godina u kojoj se vrsta prvi put razmnožavala/prvi put pojavila; npr. ako je razmnožavanje vrste prvi put zabilježeno 2018., tada bi razdoblje kratkoročnog trenda bilo 2018.–2024. za izvještajno razdoblje 2019.–2024.

4.1.2. *Smjer kratkoročnog trenda*

Navedite je li trend populacije tijekom razdoblja o kojem se izvješćuje u polju 4.1.1. (može se odabrati samo jedna opcija):

(a) stabilan;

(b) varira;

(c) pokazuje porast

(d) pokazuje opadanje

(e) neizvjesno

(f) nije poznato;

Razlikovanje „stabilnih” trendova od blagog „porasta” ili „opadanja” ovisit će o prirodi dostupnih podataka o trendovima za predmetnu vrstu. Ako su dostupni statistički pouzdani podaci o praćenju, trebalo bi biti moguće primijetiti relativno mala, ali statistički značajna povećanja ili smanjenja (te stoga izvijestiti o njima) (npr. ako se 95-postotni intervali pouzdanosti promjene ne preklapaju s nulom). S druge strane, ako se dodjela kategorije smjera trenda temelji na manje pouzdanim podacima (ili stručnom mišljenju), trebalo bi upotrijebiti određeni prag (ukupna promjena od 10 % tijekom razdoblja trenda) za razlikovanje „stabilnih” trendova od „porasta” ili „opadanja”. U oba se slučaja države članice potiču da u polju 4.3. „Dodatne informacije” navedu relevantna objašnjenja/dopunske informacije (npr. „Kratkoročni trend iz nacionalnog zajedničkog sustava praćenja ptica za razdoblje 2013.–2024. iznosio je −0,4 % (s intervalom pouzdanosti 95 %: = −1,1 % i +0,4 % godišnje), stoga je promjena za cijelo razdoblje iznosila −4 % (interval pouzdanosti 95 %: −11 % i +4 %); stoga je kategorizirana kao „stabilna”.”). Za dodatne smjernice vidjeti tehničke smjernice za pojmove i definicije.

„Varira” se odnosi na vrste čija se prosječna razina populacije nije znatno promijenila tijekom razdoblja trenda, ali za koje su karakteristične velike međugodišnje promjene u brojnosti, ponekad za jedan ili dva reda veličine. Vrste koje obično pokazuju takvu dinamiku uključuju vrste koje se razmnožavaju u borealnim i arktičkim područjima, kao što su neke sove i krstokljuni, čija je brojnost usko povezana s cikličnim promjenama u dostupnosti hrane, ali ta se kategorija može primjenjivati i na vrste koje su posebno pogođene nepovoljnim ili promjenjivim klimatskim uvjetima. Od država članica traži se da ograniče upotrebu te kategorije na vrste kod kojih se međugodišnja populacija povećava/smanjuje za ≥ 50 %. To uključuje vrste za koje se općenito smatra da se razmnožavaju ili prezimljavaju „redovito” (npr. češće da nego ne), ali se ipak ne pojavljuju svake godine.

Kategorija „neizvjesno” trebala bi se upotrebljavati u slučajevima u kojima su dostupni neki podaci o praćenju, ali nisu dovoljni za pouzdano utvrđivanje dvaju ili više smjerova trenda, npr. između variranja ili opadanja. Razlog tome može biti činjenica da su uzorci mali i/ili da su sustavi praćenja tek relativno nedavno uspostavljeni. Dodatne pojedinosti, npr. o dostupnim podacima i/ili stručnom mišljenju o vjerojatnom „stvarnom” trendu, mogu se navesti u polju 4.3. „Dodatne informacije”. O trendovima iz nacionalnih zajedničkih sustava za praćenje ptica koja su u TRIM-u ([16]), na primjer, klasificirani kao „neizvjesni”, trebalo bi izvijestiti primjenom te kategorije (ne kategorije „varira”). Za dodatne smjernice vidjeti tehničke smjernice za pojmove i definicije.

Kategorija trenda „nije poznato” trebala bi se upotrebljavati samo ako nema dostupnih kvantitativnih ili kvalitativnih podataka o nacionalnom trendu za tu vrstu. Međutim, čak će i u tim slučajevima nacionalni stručnjaci često moći pretpostaviti koji su vjerojatniji scenariji trenda ili barem vjerojatni „raspon” svih mogućih povećanja ili smanjenja, a svi pokazatelji toga ([17]) i dalje bi mogli biti vrlo korisni pri provedbi procjena stanja populacije na razini EU-a.

Dodatne smjernice povezane s trendovima populacije navedene su u tehničkim smjernicama za pojmove i definicije.

4.1.3. *Stopa kratkoročnog trenda*

Ako se u polju 4.1.2. navodi „pokazuje porast”, „pokazuje opadanje” ili „neizvjesno”, upisati ukupnu postotnu promjenu veličine populacije tijekom razdoblja trenda navedenog u polju 4.1.1.

Odaberite među sljedećim opcijama:

(a) najmanje;

(b) najviše;

(c) najbolja pojedinačna vrijednost.

— Ako je stopa dostupna samo kao raspon (npr. 20–30 %), te bi dvije vrijednosti trebalo iskazati pod „(a) najmanje” i „(b) najviše”.

— Ako je dostupna precizna brojka (npr. 27 %), potrebno ju je unijeti pod „(c) najbolja pojedinačna vrijednost”.

— Ako je dostupan srednji ili „najvjerojatniji” trend, uz granice pouzdanosti od 95 %, sve se tri vrijednosti mogu navesti u točkama (c), (a) i (b).

— Ako je poznata samo najmanja (ili najveća) vrijednost (npr. na temelju stručnog mišljenja), to bi trebalo unijeti u polje „najbolja pojedinačna vrijednost”, a NE u polja „(a) najmanje” ili „(b) najviše”.

— Trebalo bi navesti vrijednosti negativnih stopa (tj. uključiti znak „–”) za sve stope negativnih trendova, uključujući slučajeve u kojima je smjer već označen kao „pokazuje opadanje”. Međutim, kako bi se izbjegao nepotreban unos podataka, nije potrebno upisati znak „+” za pozitivne trendove (tj. pretpostavlja se da će stopa trenda „15” značiti +15 %). U slučaju negativnih trendova treba napomenuti da se polja „najmanje” i „najviše” odnose na najmanje i najviše matematičke vrijednosti (ne na najmanji i najveći pad).

U posebnom slučaju vrsta koje su se naselile ili su se trajno nastanile tijekom razdoblja trenda (npr. one koje su u nacionalnom kontrolnom popisu za vrste navedene kao pojava novih vrsta [„ARR”]), stopa svakog povećanja populacije trebala bi se izračunati na temelju veličine populacije u početnoj godini ([18]). Na primjer, za izvještajno razdoblje 2019.–2024., ako se vrsta prvi put razmnožavala (jedan par) 2018., ali je populacija koja se razmnožava 2024. osam parova, u polje 4.1.1. trebalo bi unijeti „2018.–2024.”, u polju 4.1.2. trebalo bi odabrati „pokazuje porast”, a u polje 4.1.3.(c) trebalo bi upisati „700” (tj. postotno povećanje s jedan na osam). U idealnom slučaju u polju 4.3. „Dodatne informacije” trebalo bi upisati i dopunsku napomenu kojom se potvrđuje godina naseljavanja i početna veličina populacije (npr. „Vrsta se prvi put razmnožavala (jedan par) 2018.”).

Za razliku od toga, za vrste koje su tijekom razdoblja trenda izumrle na nacionalnoj razini, jednostavnim izvješćivanjem o smanjenju od 100 % ne navode se sve informacije potrebne za procjenu relativne važnosti smanjenja (smanjenja na nulu od početne veličine populacije od, na primjer, jedan ili 100, svejedno predstavljaju smanjenje od 100 %). U primjeru vrste koja je 2014. imala populaciju koja se razmnožava od 10 parova, ali je 2021. izumrla kao populacija koja se može razmnožavati, u polje 4.1.1. trebalo bi unijeti „2014.–2021.”, u polju 4.1.2. trebalo bi odabrati „pokazuje opadanje”, u polje 4.1.3.(c) trebalo bi upisati „–100”, a u polje 4.3. „Dodatne informacije” trebalo bi dodati dodatnu napomenu u kojoj se navodi veličina populacije 2014. (npr. „Vrsta se smanjila s 10 parova koji se mogu razmnožavati 2014. do izumiranja kao vrsta koja se razmnožava 2021.”).

([16]) Trends and Indices for Monitoring data (Europski program za prebrojavanje ptica, trendovi i indikatori) [besplatni softver]: upotrebljava se u mnogim sustavima praćenja rasprostranjenih ptica za analizu podataka iz nacionalnih istraživanja (vidjeti https://pecbms.info/methods/software/).

([17]) Na primjer, napomena u polju 4.3. „Dodatne informacije” poput „Nema pouzdanih dostupnih informacija o kratkoročnom trendu, ali se ne vjeruje da se populacija smanjila ili povećala za više od 30 % tijekom idealnog razdoblja trenda.”

([18]) Kako bi se izbjegao problem izračuna postotka od polazne vrijednosti nula.

Iako stope trendova nisu obvezne za trendove o kojima se izvješćuje kao „stabilan” ili „varira” ([19]), o njima se može izvijestiti i u polju 4.1.3. Sva dodatna relevantna objašnjenja/dopunske informacije – kao što su intervali pouzdanosti „stabilnih” trendova ili dodatne pojedinosti o fluktuacijama – mogu se navesti u polju 4.3. „Dodatne informacije”.

4.1.4. *Kratkoročni trend – primijenjena metoda*

Primijenite jednu od sljedećih kategorija:

(a) praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena (npr. usporedba dviju procjena veličine populacije koje proizlaze iz cjelovitih popisa ili ciljano praćenje populacije s dobrom statističkom snagom);

(b) uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka (npr. trendovi koji proizlaze iz podataka prikupljenih samo iz relativno malog uzorka populacije ili na temelju nedovoljne veličine uzorka ili trendova ekstrapoliranih iz nekih drugih mjerenja);

(c) uglavnom na temelju stručnog mišljenja, s vrlo ograničenim podacima;

(d) nedovoljni ili nedostupni podaci.

Može se odabrati samo jedna kategorija; ako su podaci prikupljeni iz različitih izvora, odaberite kategoriju za najvažniji izvor podataka.

Polje „primijenjena metoda” odnosi se i na smjer kratkoročnog trenda (polje 4.1.2.) i na stopu trenda (4.1.3.) jer su oba ta polja dio jedne procjene i ovdje bi oba trebalo uzeti u obzir.

4.1.5. *Izvori*

Za stvaranje potrebnog revizijskog traga za podatke navedene u poljima od 4.1.1. do 4.1.4. unesite pojedinosti o ključnim upućivanjima ili drugim izvorima informacija upotrijebljenima za popunjavanje tih polja. Takvi izvori mogu uključivati, na primjer, objavljene radove, neobjavljene podatke koji se čuvaju u bazama podataka, internetske stranice i stručne radne skupine. Poželjno je navesti dovoljno informacija kako bi svatko tko pregledava izvješće (ili ga ažurira za šest ili 12 godina) mogao razumjeti podrijetlo navedenih podataka.

4.2. **Dugoročni trend (otprilike od 1980.)**

4.2.1. *Razdoblje dugoročnog trenda*

Idealno je razdoblje za izvješćivanje o dugoročnim trendovima otprilike od 1980. (kada je Direktiva 2009/147/EZ donesena/stupila na snagu) do otprilike posljednje godine izvještajnog razdoblja. Međutim, ovdje postoji određena fleksibilnost te bi stoga, ako je država članica provela nacionalne popise (na primjer) 1980., 1995., 2015. i 2020., trebalo izvijestiti o trendu između 1980. i 2020. za izvještajno razdoblje 2019.–2024.). Za vrste koje su se pojavile nakon 1980., idealno bi bilo izvijestiti o trendovima počevši od godine u kojoj se vrsta prvi put tu razmnožavala/pojavila, npr. ako je razmnožavanje vrste prvi put zabilježeno 2000., razdoblje dugoročnog trenda počinje od 2000. Za pojavu novih vrsta datum početka bio bi unutar posljednja dva izvještajna razdoblja (tj. od 2013. do 2024. za izvještajno razdoblje 2019.–2024., vidjeti i tekst za polje 4.1.1.).

Države članice koje nemaju podatke iz sustava praćenja populacije iz razdoblja prije 2000. potiču se da upotrijebe druge potencijalne izvore informacija o trendovima, kao što su dva izdanja publikacije *Birds in Europe* ([20]), u kojima su predstavljene sveobuhvatne procjene nacionalnog trenda populacije (i prateće referentne vrijednosti) za većinu vrsta za razdoblja 1970.–1990. i 1990.–2000.

4.2.2. *Smjer dugoročnog trenda*

Vidjeti polje 4.1.2. za smjer kratkoročnog trenda.

Ako se dodjela kategorije smjera trenda temelji na manje pouzdanim podacima (ili stručnom mišljenju), trebalo bi primijeniti određeni prag (ukupna promjena od 20 % tijekom razdoblja dugoročnog trenda) za razlikovanje „stabilnih” trendova od onih koji „pokazuju porast” ili „pokazuju opadanje” (za kratkoročni trend u polju 4.1.2. primjenjuje se prag od 10 %).

Dodatne smjernice povezane s trendovima populacije navedene su u tehničkim smjernicama za pojmove i definicije.

([19]) Pri procjeni trendova na razini EU-a smatra se da svi takvi trendovi općenito ne pokazuju neto promjenu.

([20]) Tucker, G. M. i Heath, M. F., (1994) *Birds in Europe: their conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series, br. 3), Cambridge, UK, 1994.
BirdLife International (2004) *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series, br. 12), Cambridge, UK, 1994.

4.2.3. *Stopa dugoročnog trenda*

Vidjeti polje 4.1.3. za stopu kratkoročnog trenda.

4.2.4. *Dugoročni trend – primijenjena metoda*

Vidjeti polje 4.1.4. za kratkoročni trend - primijenjena metoda.

4.2.5. *Izvori*

Vidjeti polje 4.1.5.

4.3. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Ovaj se odjeljak može upotrijebiti za navođenje dodatnih informacija u obliku slobodnog teksta relevantnih za podatke dostavljene za procjenu trenda populacije u odjeljcima 4.1. i 4.2. (za prijedloge vidjeti tekst za prethodna polja).

5. **Karta rasprostranjenosti razmnožavanja i veličina tog područja**

Nacionalni atlasi ptica gnjezdarica već postoje u većini država članica EU-a, a 2020. objavljen je novi Europski atlas ptica gnjezdarica („EBBA2") ([21]). S druge strane, nekoliko je zemalja objavilo nacionalne atlase ptica koje prezimljavaju, a mnoge su vrste ptica ionako mnogo mobilnije zimi. Stoga se ne traže podaci o zimskoj rasprostranjenosti.

5.1. **Osjetljive vrste**

Neke su vrste posebno izložene progonu, nezakonitom ubijanju ili prikupljanju te bi se stoga mogle suočiti s istinski povećanim rizicima za očuvanje ili upravljanje ako detaljne informacije o njihovoj rasprostranjenosti budu javno dostupne. U manjem broju slučajeva države članice mogu smatrati da je vrsta ugrožena ako je njezina rasprostranjenost javno dostupna u traženom standardnom mjerilu mreže od 10 × 10 km (vidjeti odjeljak 5.3.). Ako se informacije o rasprostranjenosti smatraju „osjetljivima" ako se dostavljaju u skladu sa specifikacijama u polju 5.3, to se može naznačiti unosom odgovora „Da" u ovo polje.

Ako je vrsta označena kao „osjetljiva", Komisija i EEA neće otkriti njezinu rasprostranjenost javnosti (na primjer objavom tih informacija na javno dostupnoj bazi podataka ili internetskoj stranici).

5.2. **Godina ili razdoblje**

Upisati godinu (npr. 2021.) ili razdoblje (npr. 2019.–2023.) u kojem je posljednji put utvrđena rasprostranjenost razmnožavanja. Mnoga izvješća uključivat će razdoblja jer se rasprostranjenost većine vrsta obično procjenjuje tijekom nacionalnih projekata izrade atlasa, koji obično uključuju nekoliko godina terenskog rada. Godina ili razdoblje o kojima se izvješćuje trebali bi obuhvaćati stvarno razdoblje tijekom kojeg su podaci prikupljeni.

Ako ne postoje noviji podaci iz atlasa, države članice potiču se da izvijeste o ažurnijem broju ponovnim mapiranjem nacionalne rasprostranjenosti s pomoću drugih podataka, kao što su rezultati godišnjih sustava praćenja, podaci prikupljeni s interneta te nacionalna ili regionalna istraživanja. U takvim će se slučajevima karta rasprostranjenosti izraditi na temelju podataka iz prethodnog izvještajnog razdoblja ili upotrebom starijih podataka o rasprostranjenosti koji su ažurirani rezultatima redovitog praćenja ili upotrebom podataka iz internetskih sustava za prikupljanje podataka. Godina ili razdoblje o kojima se izvješćuje trebali bi biti oni na koje se odnosi rasprostranjenost o kojoj se izvješćuje.

5.3. **Karta rasprostranjenosti razmnožavanja**

Dostavite kartu rasprostranjenosti zajedno s relevantnim metapodacima (projekcija, datum, omjer). Standard je 10 × 10 km mrežnih polja ETRS89 u projekciji LAEA-e (EPSG:3035) ([22]). Skup podataka o rasprostranjenosti sastojat će se od 10-kilometarskih polja mreže u kojima je zabilježeno razmnožavanje ili je vjerojatno da će doći do razmnožavanja (vidjeti

([21]) https://ebba2.info/

([22]) Europski zemaljski referentni sustav 1989.; Lambertova azimutna ekvivalentna projekcija s parametrima: zemljopisna širina ishodišta 52°N, zemljopisna dužina ishodišta 10°E, prividni pomak prema sjeveru 3 210 000,0 m, prividni pomak prema istoku 4 321 000,0 m (na temelju EPSG-a 3035). Ishodište mreže izračunava se na temelju projekcije 0mN 0mE http://www.eionet.europa.eu/gis.

smjernice za mapiranje rasprostranjenosti vrsta u nastavku); nije dopuštena upotreba podataka o atributima koji ukazuju na prisutnost ili odsutnost vrste u mrežnom polju. Razdoblje tijekom kojeg su prikupljeni podaci o rasprostranjenosti trebalo bi biti uključeno u metapodatke u skladu sa smjernicama INSPIRE-a ([23]). Tehničke specifikacije za karte rasprostranjenosti navedene su na referentnom portalu.

Države članice ili mala područja kao što su Kanarski otoci, Madeira ili Azori mogu upotrebljavati karte s mrežom 1 × 1 km. Radi vizualizacije na europskoj razini, agregirat će se na 10 × 10 km.

Mreže za pojedinačne države članice dostupne su za preuzimanje na referentnom portalu.

Karta bi trebala prikazivati pojavu razmnožavanja (tj. prisutnost ili odsutnost) vrste u svakom mrežnom polju. Općenito, treba uključiti samo mrežna polja u kojima je razmnožavanje „potvrđeno", „vjerojatno" ili „moguće"; za definicije kategorija razmnožavanja i oznake vidjeti tablicu 2. u „Metodologiji" za novi Europski atlas ptica gnjezdarica ([24]). Međutim, u slučajevima u kojima je poznato da su pokrivenost istraživanjima i dostupnost podataka loši, mogu se uključiti i polja za koje se smatra da bi mogla sadržavati populacije koje se razmnožavaju (posebno uobičajenih vrsta), koristeći se stručnim znanjem ili modeliranjem. U tim se slučajevima dodatne informacije povezane s pouzdanošću podataka mogu navesti u polju 5.8. „Dodatne informacije".

5.4. **Veličina područja razmnožavanja**

Upisati ukupnu površinu trenutačne rasprostranjenosti u državi članici, u km^2. U većini slučajeva to će biti broj popunjenih kvadrata od 10 × 10 km pomnožen sa 100. Površinu rasprostranjenosti trebale bi predstavljati mreže (10 × 10 km ili 1 × 1 km) koje se u cijelosti ili djelomično nalaze unutar države članice (tj. mreže koje su presječene granicama države članice trebale bi se računati u cijelosti).

Za lokalizirane vrste moguće je izvijestiti o površini rasprostranjenosti primjenjujući veću rezoluciju; na primjer, za vrste ograničene na jednu lokaciju područje rasprostranjenosti jest područje lokaliteta na kojem se vrste pojavljuju, a to može biti nekoliko hektara.

5.5. **Primijenjena metoda**

U ovom se polju detaljno opisuje metodologija koja se upotrebljava za izračun veličine područja na kojem se vrsta razmnožava iz polja 5.4. Odaberite jednu od sljedećih kategorija:

a) praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena;

b) uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka;

c) uglavnom na temelju stručnog mišljenja, s vrlo ograničenim podacima;

d) nedovoljni ili nedostupni podaci;

ako su podaci prikupljeni iz različitih izvora, odaberite kategoriju za najvažniji izvor podataka.

„Primijenjenu metodu" trebalo bi navesti kao „(d) nedovoljni ili nedostupni podaci" ako karta rasprostranjenosti na kojoj se temelji procijenjena površina rasprostranjenosti (dobivena sveobuhvatnim mapiranjem, modeliranjem ili ekstrapolacijom ili, iznimno, stručnim mišljenjem) obuhvaća manje od 75 % pretpostavljene stvarne rasprostranjenosti vrsta i nisu upotrijebljeni drugi podaci za popunjavanje te praznine u procjeni površine rasprostranjenosti (tj. karta koja iz toga proizlazi nepotpuna je u odnosu na pretpostavljenu rasprostranjenost vrste i stoga je površina rasprostranjenosti podcijenjena).

5.6. **Dodatna karta (nije obvezno)**

To se odnosi na slučajeve u kojima država članica želi dostaviti dodatnu kartu različitu od standardne karte koja se podnosi u polju 5.3. Imajte na umu da je ovo neobvezno polje i ne zamjenjuje potrebu iz polja 5.3. da se dostavi karta.

([23]) Za razdoblje 2019.–2024. dodatni podaci za usklađivanje s INSPIRE-om bit će navedeni u relevantnom priručniku za dostavu prostornih podataka.

([24]) https://ebba2.info/about/methodology/

Ovdje se mogu navesti karte s rezolucijom koja nije 10 × 10 km ili s mrežama koje nisu mreža ETRS89 LAEA (EPSG:3035).

5.7. **Izvori**

Za stvaranje potrebnog revizijskog traga za podatke navedene u poljima od 5.1. do 5.6. unesite pojedinosti o ključnim upućivanjima ili drugim izvorima informacija upotrijebljenima za popunjavanje tih polja. Takvi izvori mogu uključivati, na primjer, objavljene radove, neobjavljene podatke koji se čuvaju u bazama podataka, internetske stranice i stručne radne skupine. Poželjno je navesti dovoljno informacija kako bi svatko tko pregledava izvješće (ili ga ažurira za šest ili 12 godina) mogao razumjeti podrijetlo navedenih podataka.

5.8. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Ovaj se odjeljak može upotrijebiti za navođenje dodatnih informacija u obliku slobodnog teksta (najviše 500 znakova) relevantnih za podatke dostavljene za procjenu rasprostranjenosti razmnožavanja u poljima od 5.1. do 5.7.

6. **TREND RASPROSTRANJENOSTI RAZMNOŽAVANJA**

6.1. **Kratkoročni trend (zadnjih 12 godina)**

Polja od 6.1.1. do 6.1.5. upotrebljavaju se za unos informacija o kratkoročnom trendu rasprostranjenosti razmnožavanja na temelju razdoblja od 12 godina. Kad je riječ o kratkoročnom trendu općenito, ako podaci ne postoje ili nisu poznati, potiče se upotreba stručnog mišljenja ili drugih izvora podataka, npr. ako novije studije o pojedinim vrstama pružaju uvid u nedavne trendove ili, u slučaju vrlo rijetkih/lokaliziranih primjeraka koji se mogu razmnožavati, znanje o bivšim/postojećim lokalitetima razmnožavanja može omogućiti jednostavnu usporedbu (npr. razmnožavanje je bilo poznato na tri lokacije 2013. i još se odvija na iste tri lokacije 2024. ili oko 2024., tako da je kratkoročni trend rasprostranjenosti u osnovi stabilan), a smjer trenda može se procijeniti na temelju tih informacija utemeljenih na stručnom mišljenju.

6.1.1. *Razdoblje kratkoročnog trenda*

Razdoblje kratkoročnog trenda traje 12 godina (dva ciklusa izvješćivanja). Za izvješća za 2019.–2024. to znači razdoblje 2013.–2024. ili razdoblje što je moguće bliže tom razdoblju. Dopuštena je određena fleksibilnost, stoga iako bi se o trendovima u idealnom slučaju izvješćivalo za razdoblje 2013.–2024., drugi podaci koji obuhvaćaju različito, ali usporedivo razdoblje (npr. 2009.–2023.) bit će prihvaćeni ako se najbolji dostupni podaci odnose na istraživanja u tim godinama. Za nove vrste koje su se na određenom području pojavile idealno bi bilo izvijestiti o trendovima počevši od godine u kojoj se vrsta prvi put tu razmnožavala, npr. ako je razmnožavanje vrste prvi put zabilježeno 2018., razdoblje kratoročnog trenda bilo bi 2018.-2024. za izvještajno razdoblje 2019.-2024. Navedite razdoblje koje se upotrebljava u ovom polju.

6.1.2. *Smjer kratkoročnog trenda*

Navedite je li trend rasprostranjenosti tijekom razdoblja o kojem se izvješćuje u polju 6.1.1. (može se odabrati samo jedna opcija):

(a) stabilan;

(a) varira;

(b) pokazuje porast

(c) pokazuje opadanje

(d) neizvjesno

(e) nije poznato.

Za dodatne smjernice o tumačenju i primjeni tih kategorija smjera trenda vidjeti tekst za polje 4.1.2. Smjer kratkoročnog trenda populacije. Kategorija „varira” vjerojatno će se primjenjivati na manje trendova rasprostranjenosti od trendova populacije, ali i dalje može biti primjerena, na primjer, u slučajevima u kojima na nacionalnu rasprostranjenost (redovito prisutnih) vrsta snažno utječu sezonski uvjeti drugdje (npr. sušenje pogodnih močvarnih područja na jugu).

6.1.3. *Stopa kratkoročnog trenda*

Ako se u polju 6.1.2. navede „pokazuje porast”, „pokazuje opadanje” ili „neizvjesno”, upisati ukupnu postotnu promjenu veličine rasprostranjenosti tijekom razdoblja trenda navedenog u polju 6.1.1.

Odaberite među sljedećim opcijama:

(a) najmanje;

(b) najviše;

(c) najbolja pojedinačna vrijednost.

— Ako je moguć samo raspon (npr. 20–30 %), te bi dvije vrijednosti trebalo iskazati pod „(a) najmanje” i „(b) najviše”.

— Ako je dostupna precizna brojka (npr. 27 %), potrebno ju je unijeti pod „(c) najbolja pojedinačna vrijednost”.

— Ako je dostupan srednji ili „najvjerojatniji” trend, uz granice pouzdanosti od 95 %, sve se tri vrijednosti mogu navesti u točkama (c), (a) i (b).

— Ako je poznata samo najmanja (ili najveća) vrijednost (npr. na temelju stručnog mišljenja), to bi trebalo unijeti u polje „najbolja pojedinačna vrijednost”, a NE u polja „(a) najmanje” ili „(b) najviše”. Trebalo bi navesti vrijednosti negativnih stopa (tj. uključiti znak „–”) za sve stope negativnih trendova, uključujući slučajeve u kojima je smjer već označen kao „pokazuje opadanje”. Međutim, kako bi se izbjegao nepotreban unos podataka, nije potrebno upisati znak „+” za pozitivne trendove (tj. pretpostavlja se da će stopa trenda „15” značiti +15 %). U slučaju negativnih trendova treba napomenuti da se polja „najmanje” i „najviše” odnose na najmanje i najviše matematičke vrijednosti (ne na najmanji i najveći pad).

Ako je dostupno, stopa trenda može se navesti i za trendove koji su „stabilni” ili „variraju”.

Vidjeti povezani tekst za polje 4.1.3. Stopa kratkoročnog trenda populacije za smjernice o posebnim slučajevima vrsta koje su se naselile ili su izumrle na nacionalnoj razini tijekom razdoblja trenda.

6.1.4. *Kratkoročni trend – primijenjena metoda*

U ovom se polju detaljno opisuje metodologija koja se upotrebljava za izračun stopa kratkoročnog trenda. Odaberite jednu od sljedećih kategorija:

(a) praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena (npr. usporedba dviju karata rasprostranjenosti na temelju točnih podataka o rasprostranjenosti ili ciljano praćenje rasprostranjenosti vrste s dobrom statističkom snagom);

(b) uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka (npr. trendovi koji proizlaze iz podataka o pojavi koji su prikupljeni u druge svrhe ili iz podataka prikupljenih samo za dio zemljopisne rasprostranjenosti staništa ili trendovi koji se temelje na mjerenju nekih drugih prediktora rasprostranjenosti staništa, kao što su promjene pokrova zemljišta);

(c) uglavnom na temelju stručnog mišljenja, s vrlo ograničenim podacima;

(d) nedovoljni ili nedostupni podaci.

6.1.5. *Izvori*

Za stvaranje potrebnog revizijskog traga za podatke navedene u poljima od 6.1.1. do 6.1.4. unesite pojedinosti o ključnim upućivanjima ili drugim izvorima informacija upotrijebljenima za popunjavanje tih polja. Takvi izvori mogu uključivati, na primjer, objavljene radove, neobjavljene podatke koji se čuvaju u bazama podataka, internetske stranice i stručne radne skupine. Poželjno je navesti dovoljno informacija kako bi svatko tko pregledava izvješće (ili ga ažurira za šest ili 12 godina) mogao razumjeti podrijetlo navedenih podataka.

6.2. **Dugoročni trend (otprilike od 1980.)**

6.2.1. *Razdoblje dugoročnog trenda*

Idealno razdoblje za izvješćivanje o dugoročnim trendovima jest otprilike od 1980. (kad je donesena/stupila na snagu Direktiva o pticama) do otprilike posljednje godine izvještajnog razdoblja. Međutim, ovdje postoji određena fleksibilnost te bi stoga, ako je država članica provela nacionalna istraživanja za atlas (na primjer) 1980., 1995., 2015. i 2020., trebalo izvijestiti o trendu između 1980. i 2020. za izvještajno razdoblje 2019.–2024.

Za vrste koje su se naselile od 1980. u idealnom bi se slučaju o trendovima izvješćivalo tako da početna godina bude godina u kojoj se vrsta prvi put razmnožavala; npr. ako je razmnožavanje vrste prvi put uočeno 2000., razdoblje dugoročnog trenda bilo bi od 2000. Za pojavu novih vrsta datum početka bio bi unutar posljednja dva izvještajna razdoblja (tj. od 2013. do 2024. za izvještajno razdoblje 2019.–2024., vidjeti i tekst za polje 6.1.1.).

Države članice koje nemaju podatke o trendu rasprostranjenosti iz razdoblja prije 2000. mogle bi upotrijebiti izvorni Atlas EBCC-a ([25]) ili publikaciju *Birds in Europe* ([26]), u kojoj su predstavljene sveobuhvatne procjene trenda nacionalne rasprostranjenosti za vrste u razdoblju od 1970. do 1990.

6.2.2. *Smjer dugoročnog trenda*

Vidjeti polje 6.1.2. za smjer kratkoročnog trenda.

6.2.3. *Stopa dugoročnog trenda*

Vidjeti polje 6.1.3. za stopu kratkoročnog trenda.

6.2.4. *Dugoročni trend – primijenjena metoda*

Vidjeti polje 6.1.4. za kratkoročni trend – primijenjena metoda.

6.2.5. *Izvori*

Vidjeti polje 6.1.5.

6.3. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Ovaj se odjeljak može upotrijebiti za navođenje dodatnih informacija u obliku slobodnog teksta (najviše 500 znakova) relevantnih za podatke dostavljene za procjenu rasprostranjenosti razmnožavanja u odjeljcima 6.1. i 6.2. Na primjer, država članica možda želi izvijestiti o informacijama o geografskim promjenama u rasprostranjenosti (kratkoročne ili dugoročne) ili o fragmentaciji rasprostranjenosti, iako nisu navedene promjene ukupne veličine područja rasprostranjenosti.

7. **GLAVNI PRITISCI I PRIJETNJE**

Ovaj je odjeljak osmišljen kako bi se prikupile informacije o glavnim čimbenicima koji su odgovorni za nestajanje pojedinih vrsta, smanjenje njihova broja ili ograničavanje njihovih područja rasprostranjenosti. Trebalo bi ga ispuniti za sve vrste koje se redovito pojavljuju (kako su navedene u kontrolnom popisu za ptice na temelju članka 12.) za sljedeće skupine:

— vrste iz Priloga I. Direktivi 2009/147/EZ;

— vrste iz Priloga II. Direktivi 2009/147/EZ koje se tu razmnožavaju i vrste koje tu prezimljavaju;

— sve druge migratorne vrste čija prisutnost zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja na nacionalnoj razini.

Države članice potiču se da dostave te informacije za sve preostale vrste za koje su dostupne informacije.

Više informacija koje se odnose na sezonsko izvješćivanje o razmnožavanju, prezimljavanju ili seobi iz Priloga I. Direktivi 2009/147/EZ i drugim vrstama čija prisutnost zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja dostupno je u

tablici 2. Odjeljci formata izvješća o vrstama koje je potrebno ispuniti za sezonu razmnožavanja, zimu i sezonu seobe za različite kategorije vrsta ptica.

Zabilježeni su pritisci u trenutačnom izvještajnom razdoblju koji utječu na dugoročnu održivost vrsta ili njihovih staništa; prijetnje su budući/predvidljivi utjecaji (u sljedeća dva izvještajna razdoblja) koji bi mogli utjecati na dugoročnu održivost vrsta i/ili njihovih staništa (vidjeti tablicu 3.). O prijetnjama se ne izvješćuje zasebno; podrazumijeva se da je pritisak o kojem se izvješćuje da je „prisutan sada, a vjerojatno i u budućnosti” i pritisak i prijetnja, dok je pritisak „samo u budućnosti” samo prijetnja. Prijetnje bi trebale predstavljati ona pitanja za koja se smatra da su u razumnoj mjeri vjerojatna (npr. na temelju trenutačnih pritisaka o kojima se izvješćuje ili na temelju predvidljivih razvojnih projekata). Definicija pritisaka i prijetnji prikazana je u tablici 3.

([25]) Hagemeijer, E. J. M. i Blair, M., ur., (1997) *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance*. T & A D Poyser, London, 1997.

([26]) Tucker, G. M. i Heath, M. F., (1994) *Birds in Europe: their conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series, br. 3), Cambridge, UK, 1994.

Tablica 3.

Definicija pritiska i prijetnje (u kontekstu izvješćivanja na temelju članka 12.)

	Razdoblje djelovanja/definicija	Rok
Pritisak	Djeluje sada i/ili tijekom (bilo kojeg dijela ili cijelog) tekućeg izvještajnog razdoblja.	Tekuće šestogodišnje izvještajno razdoblje.
Prijetnja	Čimbenici za koje se očekuje da će djelovati u budućnosti nakon tekućeg izvještajnog razdoblja.	Buduća dva izvještajna razdoblja, tj. u roku od 12 godina od kraja tekućeg izvještajnog razdoblja.

7.1. **Karakterizacija pritisaka**

Dostavite popis pritisaka: navedite najviše 20 pritisaka. Popis pritisaka dostupan je na referentnom portalu.

Za svaku taksonomsku kategoriju ptica:

(a) odaberite najviše 20 unosa za pritiske s pomoću oznake na drugoj razini hijerarhijskog popisa. Popis pritisaka i prijetnji dostupan je na referentnom portalu.

(b) za svaki pritisak navedite **razdoblje**, tj. vremenski okvir u kojem djeluje.

Razdoblje	
u prošlosti, ali sada tog pritiska nema zbog mjera	Za izvješćivanje o pritiscima koji su u nekom trenutku u trenutačnom izvještajnom razdoblju prestali. Ako su odabrana, nije potrebno popunjavati polja o opsegu i utjecaju.
prisutan sada	Za izvješćivanje o pritiscima koji traju tijekom izvještajnog razdoblja, tj. nema dokaza da su zbog mjera prestali postojati.
prisutan sada, a vjerojatno i u budućnosti	Za izvješćivanje i o pritiscima i o prijetnjama. Ako su odabrana, nije potrebno popunjavati polja o opsegu i utjecaju za dio unosa koji se odnosi na prijetnju, već samo za dio koji se odnosi na pritisak.
samo u budućnosti	Za izvješćivanje o prijetnjama. Ako je odabrano, nema potrebe popunjavati polja o opsegu i utjecaju.

(c) za svaku naznačiti udio populacije na koji pritisak utječe (**opseg**) – „cijela > 90 %”, „većina 50–90 %” ili „manji dio < 50 %”.

Opseg (udio pogođene populacije)* [* Popuniti samo za „prisutan sada” i „prisutan sada, a vjerojatno i u budućnosti”. Iako potonje uključuje i prijetnje, „opseg” i „utjecaj” odnosit će se samo na pritiske.]	
cijela > 90 %	više od 90 % populacije o kojoj se izvješćuje u državi članici pogođeno je pritiskom
većina 50–90 %	od 50 % do 90 % populacije o kojoj se izvješćuje u državi pogođeno je pritiskom
manji dio < 50 %	manje od 50% populacije o kojoj se izvješćuje u državi članici pogođeno je pritiskom

(d) navedite **utjecaj** na populaciju ili stanište vrste – „velik utjecaj”, „srednji utjecaj” ili „mali utjecaj”. Utjecaj pokazuje kako pritisak utječe na opadanje populacije ili staništa vrste.

Utjecaj (na populaciju ili stanište vrste)* [*popuniti samo za „prisutan sada” i „prisutan sada, a vjerojatno i u budućnosti”. Iako potonje uključuje i prijetnje, „opseg” i „utjecaj” odnosit će se samo na pritiske.]	
velik utjecaj	Navedeni pritisak vrlo je važan čimbenik koji pridonosi opadanju populacije ili staništa vrste. Riječ je o važnom izravnom ili neposrednom utjecaju na populaciju.
srednji utjecaj	Navedeni pritisak pridonosi opadanju populacije ili staništa vrste, ali nije pritisak ni s velikim ni s malim utjecajem. Riječ je o srednjem izravnom/neposrednom ili neizravnom utjecaju na populaciju.
mali utjecaj	Navedeni pritisak pridonosi opadanju populacije ili staništa vrste, iako nije glavni uzročnik, i u kombinaciji je s drugim pritiscima i/ili čimbenicima.

(e) navesti lokaciju na kojoj je pritisak najviše prisutan. Trebalo bi odabrati samo jednu opciju.

Lokacija* [* Odaberite opciju koja odgovara lokaciji na kojoj je pritisak najviše prisutan.]	
unutar države članice	Odabrati za pritiske koji su prisutni unutar države članice ili unutar i izvan države članice, ali koji imaju približno jednak utjecaj na nacionalnu populaciju ptica
drugdje u EU-u	Ako je pritisak uglavnom prisutan drugdje u EU-u (ali može se očitovati i unutar države članice)
Izvan EU-a	Ako je poznato da je pritisak uglavnom prisutan izvan država članica EU-a
I unutar i izvan EU-a	Kada je pritisak prisutan i unutar i izvan država članica EU-a
nije poznato	Lokacija na kojoj pritisak djeluje nije poznata

Ukupni učinak pritiska, zabilježen u poljima za razdoblje, opseg i utjecaj, trebao bi odražavati utjecaj pritiska na trendove vrste.

Ako su invazivne strane vrste koje izazivaju zabrinutost u Uniji odabrane među pritiscima, obvezno je navesti nazive tih vrsta u točki (f). Za te će vrste biti dostupan padajući popis. Za popis invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji vidjeti referentni portal na temelju članka 12. Ako se pritisak odnosi na „ostale invazivne strane vrste (osim vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji)”, navođenje naziva tih vrsta nije obvezno u točki (g). Odaberite iz baze podataka EASIN (vidjeti referentni portal za izvješćivanje na temelju članka 12.). Za oba se slučaja može odabrati više od jedne vrste.

Ako država članica želi navesti preciznije informacije o prirodi određenog pritiska, mogu se unijeti u polje 7.4. „Dodatne informacije”.

Detaljnije smjernice o izvješćivanju o pritiscima/prijetnjama navedene su u smjernicama i u napomenama na popisu pritisaka i prijetnji dostupnima na referentnom portalu.

7.2. **Primijenjene metode (nije obvezno)**

Polje „Primijenjene metode” nije obvezno za unos općih informacija o izvješćivanju o pritiscima i nije potrebno za konkretne pritiske. Ako se za određeni pritisak upotrebljava metodologija, te se informacije mogu navesti u polju 7.4. „Dodatne informacije”.

Odaberite jednu od sljedećih kategorija:

(a) praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena;

(b) uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka;

(c) uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima;

(d) nedovoljni ili nedostupni podaci.

Može se odabrati samo jedna kategorija; ako su podaci prikupljeni iz različitih izvora, odaberite kategoriju za najvažniji izvor podataka.

7.3. **Izvori informacija (nije obvezno)**

Kako bi se osigurao potreban revizijski trag za podatke navedene u polju 7.1., države članice mogu unijeti podatke o ključnim upućivanjima ili drugim izvorima kojima se potkrepljuju pritisci o kojima se izvješćuje. Takvi izvori mogu uključivati, na primjer, objavljene radove, neobjavljene podatke koji se čuvaju u bazama podataka, internetske stranice i stručne radne skupine. Ako je u polju 7.2. navedeno stručno mišljenje, to se može dodatno pojasniti u tom polju. Poželjno je navesti dovoljno informacija kako bi svatko tko pregledava izvješće (ili ga ažurira za šest ili 12 godina) mogao razumjeti podrijetlo navedenih informacija.

7.4. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Ako država članica želi osigurati dodatne informacije o određenim pritiscima (npr. procjene godišnje smrtnosti uzrokovane određenim pritiskom, na primjer nezakonitim ubijanjem) ili metodologiji, moguće ih je upisati u ovo polje.

8. **MJERE OČUVANJA**

Od država članica traži se da opišu najvažnije mjere očuvanja koje se poduzimaju za vrste za koje se traže te informacije (vidjeti

tablicu 2. Odjeljci formata izvješća o vrstama koje treba ispuniti za sezonu razmnožavanja, zimu i sezonu seobe za različite kategorije vrsta ptica). Države članice potiču se i da te informacije dostave i za sve preostale vrste ako su dostupne.

8.1. **Stanje mjera**

Odaberite jesu li mjere potrebne ili ne. Ako je odgovor „Da”, odaberite jednu od sljedećih opcija (može se odabrati samo jedna opcija):

(a) mjere su utvrđene, ali još nisu poduzete;

(b) mjere su potrebne, ali ih nije moguće utvrditi;

(c) dio utvrđenih mjera je poduzet;

(d) poduzeta je većina/sve utvrđene mjere.

8.2. **Opseg poduzetih mjera**

Ako je poduzet dio utvrđenih mjera (8.1.c) ili je poduzeta većina utvrđenih mjera/sve utvrđene mjere (8.1.d), navedite opseg tih mjera, tj. udio populacije na koji utječu:

(a) < 50 %

(b) 50–90 %

(c) > 90 %

Procjena bi se trebala provoditi na općenit način.

8.3. **Glavna svrha poduzetih mjera**

A. Navesti glavne svrhe poduzetih mjera. Ovaj dio treba ispuniti samo ako su poduzete mjere očuvanja (u polju 8.1.pod (c) „dio utvrđenih mjera je poduzet” odgovoreno je s „Da” ili je u polju 8.1.pod (d) „poduzeta je većina/sve utvrđene mjere” odgovoreno s „Da”). Moguće je utvrditi nekoliko svrha:

a) održavati trenutačnu rasprostranjenost, populaciju i/ili stanište vrste;

b) proširiti trenutačnu rasprostranjenost vrste;

c) povećati veličinu populacije i/ili poboljšati dinamiku populacije (poboljšati reproduktivni uspjeh, smanjiti smrtnost, poboljšati dobnu/spolnu strukturu);

d) obnoviti stanište vrste.

B. Kako bi se utvrdila glavna svrha poduzetih mjera, navedite je li ta svrha (može se odabrati samo jedna opcija):

— održavati trenutačno stanje;

— proširiti rasprostranjenost;

— povećati ili poboljšati populaciju;

— obnoviti stanište.

Cilj ovog polja nije opisati učinak mjera, nego opisati predviđeni cilj provedenih mjera. Odgovor je dodatno razrađen u polju 8.5.

8.4. **Lokacija mjera**

Navedite gdje se mjere uglavnom provode. Ovaj dio treba ispuniti samo ako su poduzete mjere očuvanja (u polju 8.1. pod (c) ili (d) „dio utvrđenih mjera je poduzet" i „poduzeta je većina/sve utvrđene mjere" odgovoreno je s „Da") – (može se odabrati samo jedna opcija):

(a) samo unutar mreže Natura 2000;

(b) unutar i izvan mreže Natura 2000;

(c) samo izvan mreže Natura 2000.

Ovim se poljem nastoji utvrditi na kojim je mjerama očuvanja težište. Stoga odaberite opciju (a) ako su sve mjere očuvanja ili njihova velika većina ograničene na mrežu Natura 2000, opciju (b) ako se poduzimaju približno jednake aktivnosti za provedbu mjera unutar i izvan mreže Natura 2000 i opciju (c) ako se sve mjere ili velika većina mjera poduzimaju izvan mreže Natura 2000.

8.5. **Odgovor na mjere**

Navedite procjenu početka ili očekivanog početka provedbe mjera kako bi se neutralizirao pritisak i proizveli pozitivni učinci (s obzirom na glavnu svrhu mjera navedenu u polju 8.3.). Odaberite jednu od sljedećih opcija:

(a) kratkoročni odgovor (u tekućem izvještajnom razdoblju, npr. 2019.–2024.);

(b) srednjoročni odgovor (unutar sljedeća dva izvještajna razdoblja, npr. 2025.–2036.);

(c) dugoročni odgovor (nakon npr. 2036.).

8.6. **Popis glavnih mjera očuvanja**

Navesti najviše 20 mjera očuvanja. Države članice trebale bi upotrebljavati oznake navedene na referentnom portalu.

Detaljnije smjernice o primjeni mjera očuvanja nalaze se u tehničkim smjernicama za pojmove i definicije te u napomenama na popisu mjera očuvanja dostupnima na referentnom portalu.

8.7. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Dodatne informacije kako bi se lakše razumjele informacije o mjerama očuvanja mogu se navesti ovdje.

9. **Pokrivenost mrežom Natura 2000 (posebna zaštićena područja/područja posebne zaštite)**

Ovaj je odjeljak osmišljen kako bi se prikupile informacije o pokrivenosti mrežom Natura 2000 (posebna zaštićena područja) za pojedine vrste. U skladu s člankom 4. Direktive države članice obvezne su klasificirati područja koja su najprikladnija za određene vrste kao posebna zaštićena područja. Kako bi se procijenio opseg pokrivenosti mrežom posebnih zaštićenih područja za svaku relevantnu vrstu na razini EU-a, od država članica traži se da izvješćuju o veličini (i kratkoročnom trendu) populacije koja se pojavljuje unutar njihove nacionalne mreže posebnih zaštićenih područja.

Odjeljak bi trebalo ispuniti samo za vrste iz Priloga I. Direktivi 2009/147/EZ i druge migratorne vrste čija prisutnost zahtijeva proglašavanje posebnih zaštićenih područja na nacionalnoj razini, kako je navedeno u kontrolnom popisu za vrste na referentnom portalu.

Više informacija koje se odnose na sezonsko izvješćivanje o razmnožavanju, prezimljavanju ili seobi iz Priloga I. Direktivi 2009/147/EZ i drugim vrstama čija prisutnost zahtijeva proglašavanje posebnog zaštićenog područja dostupno je u

tablici 2. Odjeljci formata izvješća o vrstama koje je potrebno ispuniti za sezonu razmnožavanja, zimu i sezonu seobe za različite kategorije vrsta ptica.

Vidjeti osnovne informacije u tehničkim smjernicama za pojmove i definicije.

9.1. **Veličina populacije unutar mreže Natura 2000 (posebno zaštićeno područje)**

Navedite procjenu ukupne veličine populacije unutar cijele nacionalne mreže posebnih zaštićenih područja tijekom godine ili razdoblja navedenog u polju 3.1. Za pojedinosti o tome kako ispuniti polja (a), (b), (c) i/ili (d) vidjeti tekst za polje 3.2. „Veličina populacije”.

Kako bi se izbjegle prenapuhane brojke, države članice možda će morati prilagoditi ukupnu veličinu populacije unutar mreže Natura 2000 za neke mobilne vrste koje prezimljavaju naniže kako bi se uzelo u obzir znatno kretanje jedinki između posebnih zaštićenih područja, što bi se moglo primijeniti, na primjer, na razne vrste gusaka koje prezimljavaju u sjeverozapadnoj Europi.

9.2. **Vrsta procjene**

Odaberite jednu od sljedećih opcija:

— najbolja procjena – najbolja dostupna pojedinačna brojka (uključujući slučajeve u kojima je dostupna samo najveća vrijednost veličine populacije) ili interval, izveden iz, na primjer, popisa populacije, skupa podataka s lokaliteta, procjene temeljene na gustoći populacije i podacima o rasprostranjenosti ili stručnog mišljenja, ali za koje nisu izračunane granice pouzdanosti od 95 %. U polju 9.3. može se navesti proizlazi li najbolja procjena iz podataka o praćenju, ekstrapolacije ili stručnog mišljenja;

— višegodišnja srednja vrijednost – prosječna vrijednost (i interval) ako je veličina populacije procijenjena za nekoliko godina tijekom izvještajnog razdoblja;

— 95-postotni interval pouzdanosti – procjene izvedene iz istraživanja uzoraka ili modela za koje se mogu izračunati granice pouzdanosti od 95 % (kako je navedeno u poljima 9.1.(b) i 9.1.(c));

— najmanje – ako nema dovoljno podataka da bi se iznijela čak ni gruba procjena veličine populacije, ali je poznato da je veličina populacije iznad određene vrijednosti ili ako navedena procjena intervala proizlazi iz istraživanja uzorka ili projekta praćenja kojim je vjerojatno podcijenjena stvarna veličina populacije.

Slijedite iste smjernice kao za polje 3.3. „Vrsta procjene” za veličinu populacije.

9.3. **Veličina populacije unutar mreže – primijenjena metoda**

Odaberite jednu od sljedećih opcija (analogno polju 3.4. „primijenjena metoda”):

(a) praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena;

(b) uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka;

(c) uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima;

(d) nedovoljni ili nedostupni podaci.

Slijedite iste smjernice kao za polje 3.4. „primijenjena metoda” za veličinu populacije.

9.4. **Kratkoročni trend veličine populacije unutar mreže – smjer trenda**

Kao i u polju 4.1.2. „Smjer kratkoročnog trenda”, navesti je li trend populacije u mreži posebnih zaštićenih područja tijekom razdoblja kratkoročnog trenda (kako je navedeno u polju 4.1.1.) (može se odabrati samo jedna opcija):

(a) stabilan;

(b) varira;

(c) pokazuje porast

(d) pokazuje opadanje

(e) neizvjesno

(f) nije poznato.

Za dodatne smjernice o tumačenju i primjeni tih kategorija smjera trenda vidjeti tekst za polje 4.1.2. „Smjer kratkoročnog trenda”.

9.5. **Kratkoročni trend veličine populacije unutar mreže – primijenjena metoda**

Odaberite koja od sljedećih opcija najbolje opisuje metodu koja se primjenjuje za procjenu smjera kratkoročnog trenda (prema polju 4.1.4. „Kratkoročni trend – primijenjena metoda”):

(a) praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena;

(b) uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka;

(c) uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima;

(d) nedovoljni ili nedostupni podaci.

Može se odabrati samo jedna kategorija; ako su podaci prikupljeni iz različitih izvora, odaberite kategoriju koja odgovara najvažnijem izvoru podataka.

Slijedite iste smjernice kao za polje 4.1.4. „Kratkoročni trend – primijenjena metoda”.

9.6. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Ovaj se odjeljak može upotrijebiti za navođenje dodatnih informacija u obliku slobodnog teksta (najviše 500 znakova) relevantnih za podatke dostavljene u poljima od 9.1. do 9.5.

Informacije u nastavku za odjeljak 10.: Napredak u radu na međunarodnim akcijskim planovima za vrste, planovima upravljanja i sažetim izjavama o upravljanju te odjeljak 11. Informacije koje se odnose na vrste iz Priloga II. dostavljaju se za svaku taksonomsku kategoriju tijekom svih relevantnih sezona.

10. **Napredak u radu na međunarodnim akcijskim planovima za vrste, planovima upravljanja i sažetim izjavama o upravljanju**

Ovaj je odjeljak osmišljen kako bi se prikupile informacije o radu država članica na nekim od najugroženijih vrsta ptica u EU-u, za koje su izrađeni međunarodni (ili multilateralni ([27])) akcijski planovi za vrste ili sažete izjave o upravljanju, kao i niz vrsta koje se smiju loviti za koje se smatra da su u lošem stanju u EU-u i za koje su izrađeni planovi upravljanja ([28]). Izvješćivanje uključuje i rad na planovima koje su donijele druge međunarodne organizacije u kojima je EU potpisnik, kao što su Bernska konvencija ([29]), Sporazum o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) ([30]) i Konvencija o zaštiti migratornih vrsta (CMS) ([31]).

Od 1990-ih znatna sredstva EU-a troše se na očuvanje mnogih od tih vrsta (npr. u okviru projekata LIFE) pa se od država članica traži sažeto izvješće što su učinile na nacionalnoj razini kako bi provele te planove i poboljšale stanje relevantnih vrsta. Popis relevantnih taksonomskih kategorija s naznakom vrste plana dostupan je na referentnom portalu. Ovaj se odjeljak ispunjava na razini vrste/podvrste.

10.1. **Vrsta međunarodnog plana**

Upotrijebiti vrstu međunarodnog plana (Akcijski plan za vrstu, plan upravljanja ili sažetu izjavu o upravljanju) navedenu na popisu taksonomskih kategorija za koje postoje međunarodni/multilateralni planovi, koja je dostupna na referentnom portalu.

([27]) U nekoliko se slučajeva akcijski planovi za vrste/sažete izjave o upravljanju odnose na vrstu ili podvrstu koja je endemska, to jest prisutna u samo jednoj zemlji.

([28]) http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action_plans/index_en.htm za akcijske planove za vrste i sažete izjave o upravljanju i http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/managt_plans_en.htm za planove upravljanja.

([29]) https://www.coe.int/en/web/bern-convention/

([30]) https://www.unep-aewa.org/en

([31]) https://www.cms.int

10.2. **Je li donesen nacionalni plan povezan s međunarodnim planovima (Akcijski plan za vrstu/plan upravljanja/sažeta izjava o upravljanju)?**

Odaberite „Da” ili „Ne”. Ako ste odgovorili potvrdno, navedite internetsku poveznicu na nacionalni plan (i/ili bibliografsko upućivanje) u polju 10.5. „Izvori dodatnih informacija”. Polja 10.3. i 10.4. ispunjavaju se neovisno o tome je li ovdje odabran odgovor „Da” ili „Ne”.

10.3. **Procjena djelotvornosti akcijskih planova za globalno ugrožene vrste**

Ovo se polje upotrebljava za navođenje informacija o nacionalnom stanju vrste (u smislu veličine populacije i rasprostranjenosti) u odnosu na ciljeve navedene u akcijskim planovima za vrste/sažetim izjavama o upravljanju. Popis vrsta s akcijskim planovima za vrste i sažetim izjavama o upravljanju za koje bi trebalo ispuniti ovo polje nalazi se na popisu taksonomskih kategorija za koje postoje međunarodni/multilateralni planovi, koji je dostupan na referentnom portalu. ([32]). Detaljniji popis s ciljevima koje treba uzeti u obzir pri procjeni za svaku vrstu dostupan je na referentnom portalu.

U nekim se planovima navode različiti kratkoročni i dugoročni ciljevi. Na primjer, za *Clanga clanga* [= *Aquila clanga*] akcijski plan navodi sljedeće ciljeve koji se odnose na rasprostranjenost ili veličinu populacije:

(a) „kratkoročno, zaustaviti opadanje populacije i zaštititi sva postojeća staništa za razmnožavanje, okupljanje i prezimljavanje”;

(b) „dugoročno, kako bi se očuvala rasprostranjenost i broj europske populacije orla klokotaša, čime bi se rasprostranjenost vratila na razinu iz 1920.”.

Ako je postignut kratkoročni cilj (npr. stabilizacija veličine populacije) ili je ostvaren napredak prema cilju, trebalo bi odabrati opciju „(a) približavanje cilju/ciljevima plana”.

Neki planovi uključuju ciljeve koji nisu izravno izraženi kao povećanje/stabilizacija populacije ili rasprostranjenosti, već, na primjer, smanjenje smrtnosti uzrokovanog određenim pritiscima ili zaštita/obnova određenih ključnih lokacija. Djelotvornost plana trebalo bi procijeniti uzimajući u obzir učinak tih mjera na veličinu/rasprostranjenost populacije. Na primjer, ako je nekoliko ključnih područja za određenu vrstu obnovljeno (postignut je kratkoročni cilj) s dugoročnim ciljem stabilizacije populacije vrste, ali se veličina populacije i dalje smanjuje (nepromijenjenom stopom), trebalo bi odabrati opciju „(b) nepromijenjeno”.

Odaberite jednu od sljedećih opcija:

(a) približavanje cilju/ciljevima plana;

(b) nepromijenjeno;

(c) i dalje se pogoršava u odnosu na cilj/ciljeve plana.

10.4. **Procjena djelotvornosti planova upravljanja za vrste koje se smiju loviti, a nemaju sigurno stanje**

Ovo je polje posvećeno vrstama koje se smiju loviti, a koje nemaju sigurno stanje. Upotrebljava se za navođenje informacija o njihovu stanju (u smislu veličine populacije i rasprostranjenosti) na nacionalnoj razini, u odnosu na ciljeve navedene u planovima upravljanja. Popis vrsta s planovima upravljanja za koje bi trebalo ispuniti ovo polje nalazi se na popisu taksonomskih kategorija za koje postoje međunarodni/multilateralni planovi, koji je dostupan na referentnom portalu. ([33]). Detaljniji popis s ciljevima koje treba uzeti u obzir pri procjeni za svaku vrstu dostupan je na referentnom portalu.

Odaberite jednu od sljedećih opcija (poštujte iste smjernice kao za polje 10.3.):

(a) poboljšava se;

(b) nepromijenjeno;

(c) i dalje se pogoršava.

([32]) Za neke vrste s popisa taksonomskih kategorija s međunarodnim ili multilateralnim planovima (uključujući sažete izjave o upravljanju) (npr. *Falco naumanni*) trenutačno se procjenjuje da nisu ugrožene na globalnoj razini, ali se u trenutku izrade plana smatralo da su ugrožene ili je bilo problema s njihovim očuvanjem zbog kojih je bilo potrebno koordinirano djelovanje.

([33]) Neke od navedenih vrsta sada imaju „sigurno” stanje unutar EU-a (npr. *Netta rufina*), ali se u prošlosti njihovo stanje nije smatralo sigurnim na razini EU-a ili u geografskom području obuhvata plana (npr. ugovorne stranke AEWA-e) ili su imale probleme povezane s očuvanjem koji iziskuju koordinirano djelovanje.

10.5. **Izvori dodatnih informacija**

U ovom se polju od država članica traži da navedu poveznice na odgovarajuće internetske stranice, internetske poveznice i/ili bibliografska upućivanja za relevantne publikacije (npr. nacionalni plan), podatke za kontakt odgovornih organizacija itd.

11. **Informacije o vrstama iz Priloga II. (članak 7. Direktive 2009/147/EZ)**

Ovaj se odjeljak ispunjava na razini vrste/podvrste.

11.1. **Lovi li se vrsta u vašoj državi?**

Ne love se sve vrste navedene u Prilogu II. Direktivi 2009/147/EZ u svim (relevantnim) državama članicama. Ovdje navedite lovi li se doista vrsta o kojoj je riječ u vašoj zemlji ([34]). Ako je odgovor „Da", ispunite polja od 11.2. do 11.4.

U ovom se polju navodi lovi li se vrsta u praksi u vašoj državi. Na primjer, ako vrsta prema nacionalnom/regionalnom zakonodavstvu nije klasificirana kao vrsta koja se smije loviti (tako da se ne smije loviti) ili ako postoji trajna zabrana (za inače lovne vrste divljači), odgovor bi trebao biti „Ne". Više informacija može se navesti u polju 11.4. „Dodatne informacije".

11.2. **Statistika lova**

Navedite podatke iz nacionalne statistike lova (u pojedinačnim primjercima) po godini/sezoni lova tijekom šest godina izvještajnog razdoblja: navedite jedinicu (jedinke) u polju 11.2(a) i zatim, ako je primjenjivo, ispunite polje 11.2.(b) (tj. sezona lova, neobvezno) i polje 11.2.(c) s informacijama po sezoni lova ili po godini (ako se ne primjenjuje sezona lova). Za izvještajno razdoblje 2019.–2024. prva je sezona lova 2018./2019. (počevši od jeseni 2018., a završava u proljeće 2019.); Šesta je sezona 2023./2024. Ako je poznata točna vrijednost, unesite je u polja „najmanje" i „najviše". Ako su dostupne samo brojke za najmanje i najviše, njih je potrebno upisati u odgovarajuća polja „najmanje" i „najviše". Ponuđena je i opcija „nije poznato".

Ako su statistički podaci o lovu dostupni samo za skupinu vrsta, bez pouzdane raščlambe po vrsti, udjele (npr. 50–90 % za dominantne vrste i 0–5 % za druge vrste) za svaku vrstu treba procijeniti i navesti ih pod „najmanje" i „najviše" vrijednosti u polju 11.2. Odgovarajuće objašnjenje trebalo bi navesti u polju 11.4. „Dodatne informacije" (npr. „Statistika lova (najmanje – najviše) dobivena je za skupinu vrsta ([vrsta 1], [vrsta 2], [vrsta x]), ali vjerojatno se > 90 % odnosi na vrstu u ovom izvješću"). „Primijenjena metoda" (polje 11.3.) trebala bi odražavati činjenicu da su stvarne iskazane vrijednosti približne vrijednosti i trebale bi biti „b" odnosno „c".

11.3. **Statistika lova – primijenjena metoda**

Odaberite koja od sljedećih opcija najbolje opisuje primijenjenu metodu za osiguravanje statističkih podataka o lovu:

(a) praćenje na cijelom arealu vrste ili statistički pouzdana procjena;

(b) uglavnom na temelju ekstrapolacije iz ograničene količine podataka;

(c) uglavnom na temelju stručnog mišljenja s vrlo ograničenim podacima;

(d) nedovoljni ili nedostupni podaci.

11.4. **Dodatne informacije (nije obvezno)**

Navedite internetske poveznice ili bibliografska upućivanja za ključne izvore informacija upotrijebljene za popunjavanje polja u odjeljku 11., uključujući pojedinosti o svim nacionalnim izvješćima ili internetskim bazama podataka. Ovdje se mogu navesti i sve druge informacije povezane sa statistikom lova, na primjer informacije povezane s validacijskim provjerama kvalitete i točnosti podataka ili ako se prikupljaju dodatni demografski podaci (npr. s pomoću pregleda krila). Mogu se unijeti i sve nedavne promjene u metodama istraživanja ili alatima za izvješćivanje.

Literatura

BirdLife International (2004) Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. BirdLife International (BirdLife Conservation Series, br. 12), Cambridge, UK,

([34]) Ili, prema potrebi, na podnacionalnoj razini.

del Hoyo, J. i Collar, N. J., *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World*. Volume 1.: Non-passerines. Lynx Edicions, Barcelona, 2014.

Hagemeijer, E. J. M. i Blair, M., ur., (1997) The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance. T & A D Poyser, London, 1997.

Sokos, C. & Birtsas, P. (2014) The last indigenous black-necked pheasant population in Europe. *G@lliformed* 8: 13–22.

Tucker, G. M. i Heath, M. F., (1994) Birds in Europe: their conservation status. BirdLife International (BirdLife Conservation Series, br. 3), Cambridge, UK.